

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

I *Tiedonantoja*

.....

II *Valmistavat säädökset*

Alueiden komitea

51 täysistunto, 9. lokakuuta 2003

2004/C 23/01	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Alueiden komitean ehdotukset hallitustenväliselle konferenssille"	1
2004/C 23/02	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille Kauppapolitiikka ja kehitys – Kehitysmaiden auttaminen hyötymään kaupasta"	8
2004/C 23/03	Alueiden komitean antama lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehujen ja elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta"	14
2004/C 23/04	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle "Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa"	16

FI

2

(Jatkuu kääntöpuolella)

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
2004/C 23/05	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Kulttuuri 2000 -ohjelman perustamisesta 14 päivänä helmikuuta 2000 tehdyn päätöksen n:o 508/2000/EY muuttamisesta”	20
2004/C 23/06	Alueiden komitean lausunto aiheista: <ul style="list-style-type: none"> – ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten kehittämisen, levityksen ja myynninedistämisen tukemista koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (Media Plus – Kehittäminen, levitys ja myynninedistäminen) 20 päivänä joulukuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen N:o 821/2000/EY muuttamisesta”, ja – ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan audiovisuaalisessa ohjelmatuotannossa toimivien ammattilaisten koulutusohjelman täytäntöönpanosta (Media-koulutus) (2001–2005) 19 päivänä tammikuuta 2001 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 163/2001/EY muuttamisesta” 	24
2004/C 23/07	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006”	27
2004/C 23/08	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti helpommin lähestyttäviä, oikeudenmukaisempia ja paremmin hallintoituja turvapaikkajärjestelmiä”	30
2004/C 23/09	Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle Thessalonikin Eurooppa-neuvostoa varten laitonta maahanmuuttoa koskevan yhteisen politiikan kehittämisestä, ihmisten salakuljetuksesta ja ihmiskaupasta, ulkorajoista ja laittomien maahanmuuttajien palauttamisesta”	33
2004/C 23/10	Alueiden komitean lausunto aiheista: <ul style="list-style-type: none"> – ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Laajempi Eurooppa ja naapuruus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin”, ja – ”Komission tiedonanto – Kohti uutta naapuruuspolitiikan välinettä” 	36

II

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueiden komitean ehdotukset hallitustenväliselle konferenssille”

(2004/C 23/01)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon työvaliokuntansa 1. heinäkuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla tekemän päätöksen antaa ”perustuslakiasiat ja eurooppalainen hallintotapa” -valiokunnan tehtäväksi laatia lausunto aiheesta ”Alueiden komitean ehdotukset hallitustenväliselle konferenssille”,

ottaa huomioon Euroopan perustuslakia koskevan sopimusehdotuksen, joka luovutettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle Roomassa 18. heinäkuuta 2003 (CONV 850/03),

ottaa huomioon Nizzassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymän julistuksen unionin tulevaisuudesta,

ottaa huomioon Laekenissa 14. ja 15. joulukuuta 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät ja erityisesti Laekenin julistuksen Euroopan unionin tulevaisuudesta,

ottaa huomioon Thessalonikissa 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman ehdotuksesta sopimukseksi Euroopan perustuslaista ja Euroopan parlamentin kannan hallitustenvälisen konferenssin koollekutsumiseen (A5-0299/2003),

ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Perustuslaki unionille – Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 48 artiklan mukainen komission lausunto jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssin järjestämisestä niiden sopimusten tarkistamiseksi, joihin unioni perustuu” (KOM(2003) 548 lopullinen),

ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2003 annetun AK:n päätöslauselman aiheesta ”Eurooppa-valmistelukunnan suositukset” (CdR 198/2003 fin) ⁽¹⁾ (CONV 827/03),

ottaa huomioon ehdotukset, jotka AK teki Eurooppa-valmistelukunnalle tämän työskentelyn aikana ja joita ei ole sisällytetty perustuslakiluonnokseen (ks. liite 1),

ottaa huomioon ”perustuslakiasiat ja eurooppalainen hallintotapa” -valiokuntansa 26. syyskuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 169/2003 rev.), jonka esittelijät olivat Albert Bore, alueiden komitean puheenjohtaja, Birminghamin kaupunginjohtaja (UK, PSE) ja Reinhold Bocklet, alueiden komitean ensimmäinen varapuheenjohtaja, Baijerin Eurooppa- ja liittovaltioasiain ministeri (DE, PPE),

⁽¹⁾ EUVL C 256, 24.10.2003, s. 62.

katsoo,

1. että Nizzassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymässä julistuksessa unionin tulevaisuudesta määriteltiin sen prosessin periaatteet, jonka viimeinen vaihe on alkamassa juuri hallitustenvälisen kokouksen edellä. Julistuksella prosessille asetettiin seuraavat neljä tavoitetta: EU:n ja jäsenvaltioiden selkeämmän vallanjaon toteuttaminen ja valvominen toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, Nizzassa annetun EU:n perusoikeuskirjan saattaminen Kölnissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaiseen asemaan, sopimusten yksinkertaistaminen niiden selkeyden ja ymmärrettävyyden lisäämiseksi merkitystä muuttamatta, jäsenvaltioiden parlamenttien roolin määrittely Euroopan valtarakenteissa,
2. että joulukuussa 2001 annetulla Laekenin julistuksella Euroopan tulevaisuutta käsittelevän valmistelukunnan tehtäväksi annettiin valmistella seuraavaa hallitustenvälistä kokousta mahdollisimman laajasti ja avoimesti sekä tarkastella seuraavia tavoitteita: Euroopan unionin toimivallan jaon ja määrittelyn parantaminen, EU:n välineiden yksinkertaistaminen, demokratian, avoimuuden ja tehokkuuden lisääminen EU:ssa sekä Euroopan kansalaisten perustuslain laatiminen,
3. että EU:n uuden rakenteen paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden täysimittainen tunnustaminen parantaisi unionin tehokkuutta ja samalla sen kansalaisläheisyyttä,
4. että Eurooppa-valmistelukunnan valtioiden ja hallitusten päämiehille esittämä ehdotus muodostaa perustan tulevalle sopimukselle Euroopan perustuslaista, joka hallitustenvälisen konferenssin tulee viimeistellä,

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

Alueiden komitea

Taustaa

1.1. pitää kansalaisläheistä päätöksentekoa yleisen maailmanlaajuistumisen tarpeellisenä vastapainona ja täydennyksenä.

1.2. katsoo, että laajentuneessa unionissa Euroopan yhdenmukaistamista ei tulisi rajoittaa enää pelkästään taloudelliseen yhteistyöhön vaan sen tulisi entistä enemmän kattaa myös poliittinen päätöksenteko, jossa otetaan huomioon myös paikallis- ja alueviranomaisten näkemys, sillä yleensä tällainen prosessi vaikuttaa kaikkiin hallintotasoihin.

1.3. uskoo, että paikallis- ja alueviranomaisten on saatava riittävästi tietoa meneillään olevista prosesseista, jotta ne voivat osallistua täydellä panoksella unionin päätöksentekoprosessiin, jonka tuloksien täytäntöönpanosta ne vastaavat. Paikallis- ja alueviranomaisia on myös kuultava riittävästi ja hyvissä ajoin.

1.4. pitää tervetulleena 1990-luvun alussa käynnistynyttä yleistä kehityssuuntaa paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden huomioon ottamiseksi EU:n päätöksentekoprosessissa. Tämä kehitys, joka on ilmennyt AK:n perustamisena sekä valtiotasoa alempien hallintotasojen vastuualojen ja toimivallan samanaikaisena laajenemisena, heijastaa eräissä jäsenvaltioissa vallalla olevia hajauttamispyrkimyksiä.

1.5. pitää Euroopan hallintotapaa käsittelevää komission valkoista kirjaa osoituksena siitä, että EU on siirtynyt monitasoisen hallinnon järjestelmään ja että näin ollen hallinnon paikallis- ja aluetasolle on myönnettävä suurempi rooli ja niiden toimivaltaa on kunnioitettava.

1.6. korostaa tarvetta Euroopan komission ja paikallis- ja aluehallinnon sekä niitä edustavien järjestöjen säännölliselle vuoropuhelulle ja katsoo, että AK kykenee edistämään tehokasta keskustelua keskeisistä politiikan aloista.

1.7. pitää Euroopan komission ja alueiden komitean allekirjoittamaa yhteistyöpöytäkirjaa tiiviimmän yhteistyön vahvana perustana ja katsoo, että tätä yhteistyötä olisi nyt AK:n rooli Euroopan paikallisyhteisöjen ja alueiden yhteisten etujen edustajana huomioon ottaen aiheutta tiivistää entisestään.

1.8. pitää myönteisenä AK:n lisääntyneitä osallistumista neuvoston epävirallisiin kokouksiin.

1.9. toistaa, että Euroopan komission keskeisten ehdotusten taloudellisten ja hallinnollisten vaikutusten arvioinnissa tulisi jatkossakin ottaa huomioon myös niiden vaikutus paikallis- ja aluehallintoon.

Valmistelukuntaprosessi ja kuulemiset

1.10. pitää tervetulleena Eurooppa-valmistelukunnan antamaa tunnustusta paikallis- ja alueviranomaisten roolille ja asemalle Euroopan yhdentymisprosessissa, jonka osoituksena aiheelle omistettiin kokonainen istunto.

1.11. pitää tervetulleena valmistelukunnan työskentelyn yhteydessä AK:n ja paikallis- ja aluehallintoa edustavien järjestöjen välille kehittynyttä hyvää yhteistyötä.

1.12. pitää tervetulleena myös hyviä suhteita Euroopan parlamenttiin, jotka muodostettiin parlamentin laatiessa mietintöään alue- ja paikallisviranomaisten roolista Euroopan yhdentymisessä, ja pyrkii vahvistamaan näitä suhteita edelleen.

1.13. arvioi, että nyt on aika vahvistaa paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden roolia Euroopan hallinnossa ja EU:n toimielinrakenteessa valmistelukunnan 7. helmikuuta 2003 pidetyssä istunnossa yleisesti hyväksytyyn ajatuksen mukaisesti.

Uuden perustuslain arviointi

1.14. on tyytyväinen Euroopan kansalaisia palvelevan perustuslain puolesta ilmaistuun yksimielisyyteen. Kyseessä on historiallinen askel Euroopan rakentamisprosessissa.

1.15. suhtautuu myönteisesti valmistelukunnan jäsenten saavuttamaan huomattavaan edistykseen pyrkimyksissä taata entistä tarkoituksenmukaisempi toimivaltuuksien määrittely ja jako Euroopan unionissa, varmistaa unionin toimintavälineiden yksinkertaistaminen sekä vahvistaa unionin toimielinten demokraattista oikeutusta ja niiden toiminnan avoimuutta ja tehokkuutta. Komitea huomauttaa kuitenkin EU:n jatkokehityksen edellyttävän, että pohditaan ja päätetään, millaisia tehtäviä huomattavasti laajentuneessa unionissa voidaan hoitaa yhteisesti.

1.16. on tyytyväinen tunnustukseen, joka ehdotuksessa sopimukseksi Euroopan perustuslaista annetaan alue- ja paikallisviranomaisten roolille unionissa. Erityisesti seuraavat seikat ilmentävät kyseistä tunnustusta:

- perusarvoille ja perusoikeuksille asetettu painoarvo
- paikallisen ja alueellisen itsehallinnon kunnioittaminen
- kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden tunnustaminen
- alueellisen yhteenkuuluvuuden lisääminen yhdeksi unionin tavoitteista
- lähidemokratian merkityksen tunnustaminen unionissa

- toissijaisuusperiaatteen uusi määritelmä
- alue- ja paikallisviranomaisia edustavien järjestöjen sekä kansalaisyhteiskunnan entistä aikaisempi kuuleminen säädosehdotuksia annettaessa
- alueiden komitean kutsuminen osallistumaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisen jälkikäteisvalvontaan
- alueiden komitealle myönnettävä kanneoikeus tuomioistuimeen komitean oikeuksien puolustamiseksi
- alueiden komitean jäsenten toimikauden pidentäminen neljästä vuodesta viiteen vuoteen Euroopan komission ja Euroopan parlamentin käytäntöä vastaavaksi.

1.17. pitää tervetulleena perustuslakiluonnoksessa hahmoteltuja tulevia vastuualueitaan ja oikeuksiaan, joita kaavallaan esimerkiksi toissijaisuusperiaatteen soveltamista koskevassa pöytäkirjassa. AK on valmis toteuttamaan tarvittavat sisäiset uudistukset, jotta se pystyy asianmukaisesti toteuttamaan laajennettuja tehtäviään.

1.18. tunnustaa tarpeen vahvistaa sisäisiä menettelytapojaan tuottaakseen lausuntoja sellaisista lausuntopyynnöistä, jotka koskevat odotettuja uusia pakollisen lausuntopyynnön aloja, vastatakseen Euroopan komission pyyntöihin tuottaa vaikutuksia käsitteleviä ja suuntaa-antavia selvityksiä sekä pystyäkseen tarpeen tullen käyttämään tarkoituksenmukaisella tavalla kanneoikeuttaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa.

1.19. korostaa, että mikäli AK:n pakollisen kuulemisen piiriin kuuluvia aloja laajennetaan samalla kun perustuslakiluonnoksen mukaan lisätään Euroopan parlamentin yhteispäätösvaltuuksia, suhteita Euroopan parlamenttiin on tiivistettävä, jotta se antaa riittävää huomiota paikalliselle ja alueelliselle ulottuvuudelle. Tässä yhteydessä Euroopan parlamentin lienee myös aiheellista hyödyntää paremmin voimassa olevien perussopimusten mukaista mahdollisuutta AK:n kuulemiseen.

1.20. osallistuu mielellään säännöllisesti asianmukaisiin ministerineuvoston kokouksiin ja neuvoston epävirallisiin kokouksiin paikallis- ja aluenäkökulman esiin tuomiseksi.

2. Alueiden komitean suositukset*Alueiden komitea*

2.1. kehottaa jäsenvaltioiden ja niiden hallitusten päämiehiä hyväksymään ehdotuksen sopimukseksi Euroopan perustuslaista hallitustenvälisessä konferenssissa käytävien neuvottelujen lähtökohdaksi, sillä perustuslakiluonnoksessa heijastuu Eurooppa-valmistelukunnassa huolella neuvoteltu toimielinten välinen tasapaino.

2.2. pyytää kuitenkin tekemään eräitä pieniä mutta merkittäviä ja tässä lausunnossa täsmennettyjä muutoksia, jotka korjaisivat perustuslain eri osien välisiä ristiriitoja horjuttamatta toimielinten välistä tasapainoa.

2.3. suosittelee näin ollen, että yhtäpitävästi I osan sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan mukaisen AK:n roolin kehittämisen kanssa III osassa mainitut alueiden komitean pakollisen kuulemisen piiriin kuuluvat alat laajennetaan käsittämään myös seuraavat, suoraan paikallis- ja aluetasoon vaikuttavat asiat: maatalous, valtiontuet ja yleishyödylliset palvelut, tutkimus ja kehitys, teollisuus ja maahanmuutto, sosiaalinen suojeleminen, turvallisuus ja oikeus.

2.4. kehottaa vahvistamaan nykyistä neuvoo-antavaa tehtäväänsä horisontaalisella lausekkeella, jossa määrätään, että AK:ta on kuultava jaetun toimivallan kysymyksissä, talous- ja työllisyyspolitiikan koordinaatioon liittyvissä toimenpiteissä sekä tuki-, koordinaatio- tai täydentäviä toimia koskevissa kysymyksissä.

2.5. on samaa mieltä Euroopan komission kanssa siitä, että perustuslakia koskevassa sopimusehdotuksessa unionin tavoitteet ja erät sellaiset politiikat, joita ei ole tarkistettu ehdotuksessa, eivät ole riittävän koherentteja. Komitea kehottaa hallitustenvälistä konferenssia johdonmukaistamaan perustuslain määräykset kokonaisuudessaan.

2.6. suosittelee lisäksi, että VI osaston "Demokratian toteutuminen unionissa" edustuksellisen demokratian periaatetta käsittelevässä 45 artiklassa mainitaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden parlamenttien ohessa myös alueiden komitea, sillä sen jäsenet edustavat demokraattista kansalaisläheisyyden periaatetta unionin ytimessä.

2.7. kehottaa myöntämään alueiden ministereille oikeuden osallistua neuvoston kokouksiin EY:n perustamissopimuksen 203 artiklan mukaisesti ja varmistamaan tulevaisuudessa, että tämä myös toteutuu.

2.8. vaatii, että otetaan huomioon sekä valmistelukunnassa vaikuttaneiden alueiden komitean edustajien että jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin sekä jäsenvaltioiden parlamenttien useiden edustajien ehdotus kirjata rajanylittävä ja alueidenvälinen yhteistyö perustuslakiosopimuksen III osaan, koska sekä jäsenvaltioiden että liittyvien valtioiden alueet pitävät tätä erityisen tärkeänä osana Euroopan yhdyntymisprosessia. Komitea kehottaa hallitustenvälistä konferenssia varmistamaan, että perustuslakiosopimukseen sisällytetään selkeät puitteet ystävyyskaupunkitoiminnan tukemiselle.

2.9. kehottaa sisällyttämään perustuslakiosopimukseen selkeän maininnan siitä, että Euroopan unionin on taattava paikallis-, alue- ja jäsenvaltiotason viranomaisten toimivallan säilyminen yleishyödyllisten palvelujen järjestämisessä.

2.10. toistaa Eurooppa-valmistelukunnan puheenjohtajan Valéry Giscard d'Estaingin ilmaiseman toivomuksen, että hallitustenvälinen kokous toimii valmistelukunnan tavoin avoimesti, ja vaatii näin ollen sopimusehdotukseen mahdollisesti tehtävien merkittävien muutosten julkaisemista, jotta kansalaiset pystyvät seuraamaan prosessia ja jotta heillä on tarvittaessa mahdollisuus reagoida muutoksiin.

2.11. kannattaa ehdotusta vakiinnuttaa avoimen valmistelukuntamenetelmän soveltaminen Euroopan perustuslakiosopimusta koskevan ehdotuksen tarkistamismenettelyssä ja katsoo, että menettelyä vahvistaisi alueiden komitean edustajien täysivaltainen osallistuminen sekä viestinnän parantaminen jäsenvaltioiden parlamenttien kanssa.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

LIITE

talous- ja alueiden komitean lausuntoon

Tiivistelmä tärkeimmistä alueiden komitean Eurooppa-valmistelukunnalle sen työskentelyn kuluessa esittämistä ehdotuksista, joita ei ole sisällytetty perustuslakiluonnokseen (CONV 850/03, 18.7.2003)

— ASEMA UUDESSA TOIMIELINJÄRJESTELMÄSSÄ

Perustuslakiluonnoksen I osaa koskien AK pyysi, että komitea lisittäisiin 18 artiklan 2 kohdassa mainittujen toimielinten joukkoon. Lisäksi komitea jätti I osaan seuraavat muutosehdotukset:

31 artikla: Unionin neuvoo-antavat elimet Alueiden komitea

1. Euroopan parlamenttia, ministerineuvostoa ja komissiota **avustaa** alueiden komitea **sen varmistamiseksi, että paikallinen ja alueellinen ulottuvuus sekä Euroopan kansojen kulttuurien ja perinteiden moninaisuus otetaan huomioon unionin politiikkoja laadittaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa. Alueiden komitea edistää myös toissijaisuus-, kansalaisläheisyys- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattamisen valvontaa.**
2. Alueiden komitea muodostuu alueellisten ja paikallisten julkisyhteisöjen edustajista, joilla on **joko** alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön **vaaleissa saatu** valtuutus tai jotka ovat poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle. Alueiden komitean jäseniä eivät sido mitkään ohjeet. He hoitavat tehtävänsä unionin yleisen edun mukaisesti täysin riippumattomina.
3. **Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission on kuultava alueiden komiteaa 13, 14 ja 16 artiklassa mainituissa tapauksissa sekä III osassa määrätyn edellytyksin. Komitea seuraa tarkkailijan ominaisuudessa näitä aloja koskevaa lainsäädäntöprosessia ⁽¹⁾.**
4. **Euroopan parlamentti, ministerineuvosto tai komissio voi kuulla alueiden komiteaa muissa aiheellisiksi katsomissaan tapauksissa, erityisesti rajojen yli ulottuvan yhteistyön osalta.**
5. **Komitea voi antaa lausuntoja myös omasta aloitteestaan tapauksissa, joissa se katsoo sen aiheelliseksi.**
6. **Alueiden komitean** kokoonpanoa, jäsenten nimeämistä, toimivaltuuksia ja toimintaa koskevat säännöt määritellään tämän perustuslain H III osan 268, 269, 270 **III-292-III-294** artiklassa. Ministerineuvosto tarkistaa komission ehdotuksesta **sekä Euroopan parlamenttia ja alueiden komiteaa kuultuaan sen** kokoonpanoa koskevat säännöt säännöllisin väliajoin unionin taloudellisen, yhteiskunnallisen ja väestöllisen kehityksen huomioon ottamiseksi.

III osaa koskien AK on ehdottanut seuraavia muutoksia III-294 artiklaan:

Euroopan parlamentti, ministerineuvosto tai komissio kuulee alueiden komiteaa tässä perustuslaissa määrättyissä tapauksissa **sekä 13, 14 ja 16 artiklassa mainituissa tapauksissa** muissa aiheellisiksi katsomissaan tapauksissa, erityisesti rajojen yli ulottuvan yhteistyön osalta, kun se katsoo sen aiheelliseksi.

Mikäli perustuslain määräysten nojalla lausuntoa pyytänyt toimielin ei noudata komitean suosituksia, on sen perusteltava menettelynsä.

Alueiden komitealla on oikeus esittää komissiolle kirjallisia ja suullisia kysymyksiä.

(1) Ks. CONV 618/03, AK:n panos Eurooppa-valmistelukunnalle.

— **AK:N KUULEMISEN PIIRIIN KUULUVIEN ALOJEN LAAJENTAMINEN**

AK:n Eurooppa-valmistelukunnalle esittämät perustuslakiluonnoksen III osaa koskevat muutosehdotukset

Uudet painopistealat, joista AK pyytää tulla kuulluksi:

- äänestysäännöt ja ehdokkaaksi asettuminen kunnallisvaaleissa III-10
- kansalaisuutta koskeva komission kertomus III-13
- palveluiden vapauttaminen III-32
- välillisiä veroja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistaminen III-62
- lainsäädännön lähentäminen sisämarkkinoiden alalla III-64, III-65
- valtiontuet III-56, III-57, III-58
- yhteistyö sosiaalisen suojelun alalla III-116
- maatalous III-127
- tutkimus ja teknologian kehittäminen III-149, III-150, III-151, III-152, III-154

Painopistealat, joihin AK haluaa lisättävän viittauksen paikallis- ja alueviranomaisiin:

- yleistä taloudellista etua koskevat palvelut III-6
- valtiontuet III-56, III-57
- sisäinen turvallisuus (vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue) III-158–III-178
- lainsäädännön lähentäminen sisämarkkinoiden alalla III-64, III-65

— **AK:N KOKOONPANO**

AK esitti muutosehdotuksen, joka koski sen kuulemista asiassa. AK ei kuitenkaan esittänyt varsinaista kokoonpanoan koskevaa ehdotusta.

III-292 artikla

Alueiden komitean jäsenten määrä saa olla korkeintaan 350. Komitean kokoonpano vahvistetaan **alueiden komitean kuulemisen jälkeen** ministerineuvoston yksimielisellä eurooppapäätöksellä.

— **PÖYTÄKIRJALUONNOS TOISSIJAISUUS- JA SUHTEELLISUUSPERIAATTEIDEN SOVELTAMISESTA**

AK esitti joukon muutosehdotuksia pöytäkirjaluonnokseen, joka eroaa nyt huomattavasti alkuperäisestä. AK:n keskeisinä ehdotuksina oli, että Euroopan komissio kuulisi alueiden komiteaa useammassa tapauksessa ja että AK:lle — kuten EU:n toimielimille ja jäsenvaltioiden parlamenteille — toimitettaisiin kaikki viralliset asiakirjat.

AK toivoi erityisesti, että se pääsisi osallistumaan yhdessä jäsenvaltioiden parlamenttien kanssa kuuden viikon varoitusaajan käsittävään toissijaisuusperiaatteen vaalimisprosessiin ja että sillä olisi oikeus toimittaa perusteltu lausunto, mikäli ehdotus rikkoo toissijaisuusperiaatetta vastaan.

AK pyysi myös, että komission selvitys unionin perustuslain 9 artiklan soveltamisesta toimitetaan muiden toimielinten ja jäsenvaltioiden kansallisten parlamenttien lisäksi myös alueiden komitealle.

— DEMOKRATIAN TOTEUTUMINEN UNIONISSA

45 artiklan 2 kohta

Euroopan parlamentti on kansalaisten suora edustaja unionin tasolla. Jäsenvaltioita edustavat Eurooppa-neuvostossa ja ministerineuvostossa niiden hallitukset, jotka puolestaan ovat vastuussa kansalaisten valitsemille kansallisille parlamenteille. **Paikallis- ja alueviranomaiset ovat edustettuina alueiden komiteassa, jonka jäsenet ovat joko kansalaisten valitsemia tai poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle.**

— RAJOJEN YLI ULOTTUVA JA ALUEIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Euroopassa on pitkä rajojen yli ulottuvan ja alueiden välisen yhteistyön perinne. Se on yksi Euroopan yhdentymisen sosiokulttuurisista perusteista. Oikeusperusta on siis välttämätön yhteistyön mahdollistavia unionin välineitä ajatellen.

3 artikla

3. Unioni edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, **alueiden välistä ja rajojen yli ulottuvaa yhteistyötä** ja jäsenvaltioiden välistä yhteisvastuuta.

13 artikla

Lisätään niihin aloihin, joihin jaettua toimivaltaa pääasiassa sovelletaan "**rajojen yli ulottuva ja alueiden välinen yhteistyö**".

56 artikla

Rajojen yli ulottuva ja alueiden välinen yhteistyö lienee oleellinen osa hyvää naapuruutta.

III-116 artikla

Edistääkseen koko unionin sopusointuista kehitystä unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa, taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi. Unioni pyrkii erityisesti vähentämään eri alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden tai saarien jälkeenjääneisyyttä, maaseutu mukaan luettuna. **Unionin tulee edistää rajojen yli ulottuvaa ja alueiden välistä yhteistyötä.**

— PERUSTUSLAISTA TEHDYN SOPIMUKSEN TARKISTUSMENETTELY

AK on myös pyytänyt, että se otetaan täysivaltaisena jäsenenä mukaan mahdolliseen IV-7 artiklassa tarkoitettuun perustuslaista tehdyn sopimuksen tarkistusmenettelyyn.

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille Kauppapolitiikka ja kehitys – Kehitysmaiden auttaminen hyötymään kaupasta”

(2004/C 23/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kauppapolitiikka ja kehitys – Kehitysmaiden auttaminen hyötymään kaupasta” (KOM(2002) 513 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 11. helmikuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto sekä Euroopan komission varapuheenjohtajan Loyola de Palacion alueiden komitean puheenjohtajalle Albert Borelle samana päivänä osoittaman kirjeen komitean kuulemisesta vuonna 2001 tehdyn yhteistyöpöytäkirjan nojalla,

ottaa huomioon Euroopan komission ja alueiden komitean puheenjohtajien 20. syyskuuta 2001 allekirjoittaman pöytäkirjan Euroopan komission ja alueiden komitean välisen yhteistyön muodoista (DI CdR 81/2001 rev.),

ottaa huomioon työvaliokuntansa 9. lokakuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet”-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 177 ja 178 artiklan,

ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2000 Cotonoussa allekirjoitetun kumppanuussopimuksen yhtäältä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten ja toisaalta Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä,

ottaa huomioon komission ja neuvoston 10. marraskuuta 2000 antaman yhteisen lausuman Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikasta,

ottaa huomioon Dohassa marraskuussa 2001 pidetyn WTO:n neljännen ministerikokouksen päätelmät,

ottaa huomioon Monterreyssä maaliskuussa 2002 pidetyn kehitysrahoitusta käsitelleen kansainvälisen konferenssin päätelmät ja Johannesburgissa syyskuussa 2002 pidetyn kestävästä kehityksestä käsitelleen maailmanlaajuisen huippukokouksen päätelmät,

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta ”Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka” (KOM(2000) 212 lopullinen),

ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Kestävään kehitykseen tähtäävä maailmanlaajuinen yhteistyö (KOM(2002) 82 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 18. maaliskuuta 2003 hyväksymän mietinnön aiheesta ”Kehitysmaiden valmiuksien vahvistaminen” (A5-0066/2003 – 2002/2157 (INI)),

ottaa huomioon antamansa lausunnon aiheesta ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella” (CdR 181/2002 fin) (1),

ottaa huomioon ”ulkosuhteet”-valiokunnan toukokuun 23. päivänä 2003 hyväksymän lausunnotuonnoksen CdR 100/2003 rev., jonka esittelijä oli Seftonin kaupunkipiirivaltuutettu Ron Watson (UK, PPE),

(1) EYVL C 192, 12.8.2002, s. 37.

sekä katsoo, että

- 1) kehitysmaiden ja etenkin vähiten kehittyneiden maiden integroiminen maailmantalouteen on niiden kasvun ja kestäväen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edellytys,
- 2) yhteisön kehitys yhteistyöpolitiikalla edistetään kehitysmaiden ja etenkin kaikista heikoimmassa asemassa olevien kehitysmaiden kestävää taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä niiden sopusoin-tuista ja asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen,
- 3) alueellinen yhdentymisen ja yhteistyö edistävät kehitysmaiden integroitumista maailmantalouteen ja ovat ratkaisevassa asemassa vakiinnutettaessa rauhaa ja ehkäistäessä ristiriitoja,

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

1.1. Maailman kauppajärjestö WTO on 1. tammikuuta 1995 lähtien korvannut tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen GATT:n monenvälisen kauppasuhteiden tärkeimpänä foorumina. WTO:n perustamisesta päätettiin Marrakeshissa vuonna 1994. Järjestön perustaminen huipensi GATT:n Uruguayn-kierroksella käydyt, lähes kahdeksan vuotta kestäneet neuvottelut monenvälisestä kaupasta.

1.2. Kiinan liittyminen WTO:hon joulukuussa 2001 oli merkkitapaus. Järjestössä on nyt 144 jäsenvaltiota, ja niiden välillä käydään yli 90 prosenttia maailmankaupasta.

1.3. WTO:n kolmannen ministerikokouksen epäonnistuminen Seattlessa marraskuussa 1999 sai paljon julkisuutta, kun kokouksen yhteydessä vastustettiin voimakkaasti globalisaatiota ja WTO:n työskentelytapoja. Tämän jälkeen on pidetty useita merkittäviä konferensseja, joissa kansainvälisille kauppasuhteille on pyritty luomaan hyväksyttävä yhteinen kehitys siten, että suhteissa noudatetaan kestäväen kehityksen periaatteita ja puututaan 49:n vähiten kehittyneen maan erityistarpeisiin.

- WTO:n neljäs ministerikokous pidettiin Dohassa marraskuussa 2001. Kokouksessa käynnistettiin Dohan kehitys-ohjelma. Sen lähtökohdista on korostaa myönteisesti kehitystä ja valmiuksien kehittämistä ja auttaa näin maita osallistumaan tehokkaasti kauppaneuvotteluihin. Uruguayn-kierros, jota käytiin vuodesta 1985 vuoteen 1997, keskeytyi Dohan-kierroksen käynnistyttyä. Jälkimmäinen on määrä saada päätökseen 1. tammikuuta 2005.
- Monterreyssä maaliskuussa 2002 järjestetyssä kehitysrahoitusta käsitelleessä YK:n konferenssissa korostettiin

tarvetta poistaa kaupan tarjontapuolen tiellä olevat esteet sekä myöntää luotettavaa rahoitusta kauppaan liittyvään kehitysapuun ja valmiuksien vahvistamiseen.

- Johannesburgissa elo–syyskuussa 2002 pidetyssä kestäväen kehityksen huippukokouksessa sovittiin siitä, että kauppaa, kehitystä ja ympäristötoimia on kehitettävä siten, että ne tukevat toisiaan.

1.4. Euroopan unioni on osallistunut aktiivisesti edellä mainittuihin WTO:n ja YK:n konferensseihin sekä yleisemmin kauppa- ja kehitysneuvotteluihin.

- Komission jäsen Pascal Lamy, jonka vastuualueeseen kauppa kuuluu, on ajanut päättäväisesti tarvetta käynnistää uusi kattava neuvottelukierros (Dohan kehitys-ohjelma). Hän kannattaa WTO:n pyrkimystä ulottaa kauppasäännöt ja niiden soveltaminen palveluihin tekemällä palvelukauppaa koskeva yleissopimus GATS.
- EU:ssa käydään parhaillaan poliittisesti erittäin ristiriitais- ta keskustelua yhteisen maatalouspolitiikan YMP:n uudis- tustarpeesta, ja unioni muotoilee kantaansa WTO:n maatalousneuvotteluihin (Baijerin Eurooppa- ja liittovaltio- asiain ministeri Reinhold Bocklet esitteli komitealle aihees- ta laatimansa lausunnon, joka hyväksyttiin täysistunnossa 9. huhtikuuta 2003).
- EU on tehnyt aloitteen, joka tunnetaan nimellä ”kaikki paitsi aseet” (Everything But Arms, EBA). Aloitteella unioni kannustaa teollisuusmaita tuomaan tullitta kaikkia maataloustuotteita maailman köyhimmistä maista (vähi- ten kehittyneistä maista, joita on tällä hetkellä 49).

- Euroopan komissio julkaisi huhtikuussa 2000 tiedonannon ”Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka” (1). Asiakirjassa käsitellään ensisijaisesti tarvetta auttaa kehitysmaita vahvistamaan valmiuksiaan, jotta ne voivat osallistua tarkoituksenmukaisesti kauppaneuvotteluihin, ja tarvetta tukea sellaisia uudistuksia, joilla edistetään kauppaa ja kyseisiin maihin tehtäviä sijoituksia (esimerkiksi asianmukaisen makrotaloudellisten toimien tukeminen tai yksityissektorin kannustaminen osallistumaan toimintaan).

1.5. Samalla kun osassa EU:n toimista on korostettu talouskehityksen, kaupan ja kilpailun merkitystä ja pyritty selvästi vapauttamaan kauppaa esteistä, toisissa toimissa on keskitytty laajempaan, kestäväan kehityksen käsitteeseen, joka on määritelty integroitumiseksi ”kolmeen pilariin” eli talouskehitykseen, sosiaaliseen kehitykseen (terveydenhuolto, yhdenvertaisuus ja työläinsäädäntö mukaan luettuina) ja ympäristönsuojeluun. Toisinaan käsitteen muotoiluun on lisätty neljäs pilari eli kulttuurinen kehitys tai kulttuuri-identiteetti. Kestäväan kehityksen muita keskeisiä periaatteita ovat ”tulevaisuuden kunnioittaminen” eli sukupolvien välinen yhdenvertaisuus (joka merkitsee sitä, ettei nykyistä sukupolvea saa asettaa etusijaan tulevien sukupolvien kustannuksella keskittymällä lyhytnäköisesti lyhyen aikavälin hyötyihin) ja globaalius (myönnetään, että on tärkeää tarkastella toimien seurauksia pitkällä aikavälillä ja niiden ympäristövaikutuksia maailmanlaajuisesti).

1.6. EU on todennut etenkin komission tiedonannossa ”Kestäväan kehitykseen tähtäävä maailmanlaajuinen yhteistyö” (2), että kahden edellä mainitun toimintaloikon on oltava keskenään johdonmukaisia ja yhteisvaikutteisia. EU on pyrkinyt tietoisesti varmistamaan, että sen keskeisissä toimintalinjoissa (esimerkiksi YMP:ssä, yhteisessä kalastuspolitiikassa sekä kauppaa-, energia-, liikenne- ja teollisuuspolitiikassa) noudatetaan aiempaa johdonmukaisemmin kestäväan kehityksen periaatteita.

2. Alueiden komitean näkemys

Alueiden komitea

2.1. on tietoinen siitä, että kaupan vilkastumisen, talouskehityksen ja köyhyyden vähentämisen välinen suhde on erittäin monitahoinen.

2.2. katsoo, että sekä historian että nykyhetken näkökulmasta tarkasteltuna kansojen välisen kaupan avoimuuden

lisääminen vaikuttaa yleensä myönteisesti investointeihin ja talouskehitykseen.

2.3. on kuitenkin sitä mieltä, että kauppa ei liity yhtä selkeästi köyhyyden vähentämiseen kuin muihin edellä lueteltuihin tekijöihin, sillä köyhyyden kitkeminen riippuu monista muista sisäpoliittisista ja institutionaalisista tekijöistä. Kaupan ja talouskasvun ”hyvä kehä” saattaa vähentää absoluuttista köyhyyttä yhteiskunnallisella tasolla mutta lisätä samalla kehityksessä olevien yhteiskuntien varallisuus- ja tuloeroja.

2.4. kannattaa painokkaasti Dohan kehitysohjelmassa esitettyjen kaupan, kehityksen, köyhyyden vähentämisen ja valmiuksien vahvistamisen välisten yhtymäkohtien korostamista entisestään.

Kaupan avoimuuden myönteinen malli

Alueiden komitea

2.5. katsoo, että kaupan myönteinen avautuminen edellyttää tiettyjen perusehtojen täyttymistä. Komission tiedonanto kattaa ylipäättään melko hyvin kyseiset edellytykset, mutta joitakin niistä on korostettava vieläkin ponnekkammin.

2.6. toteaa, että on tasapainotettava asianmukaisesti yhtäältä pyrkimys edistää kauppaa, investointeja ja talouskasvua kaupan vapauttamisen ja globalisoinnin perusajatusten mukaisesti – mikä epäilemättä saattaa parantaa merkittävästi vähiten kehittyneiden maiden hyvinvointia – ja toisaalta kestäväan kehityksen periaatteiden kunnioittaminen, tarve käydä avoimesti reilua kauppaa ja se, että kehitysmaita rikkaampien teollisuusmaiden on tarpeen tunnustaa selkeästi, että vähiten kehittyneillä mailla on kauppaneuvotteluissa ongelmia, koska ne ovat liian riippuvaisia harvoista maatalous- ja käsiteollisuustuotteista, jotka puolestaan ovat erittäin alttiita markkinaheilahteluille, ja koska nämä maat eivät pysty käymään monimutkaisia neuvotteluja yhdenvertaisesti muiden maiden kanssa.

2.7. pahoittelee, ettei tasapainoa ole nykyisin saavutettu seuraavista syistä:

- Vaikka äskettäin järjestetyssä kestäväan kehityksen huip-pukokouksessa pyrittiin yhdistämään kestäväan kehityksen kolme pilaria (talouskehitys, sosiaalinen kehitys ja ympäristönsuojelu) toisiinsa, hallitukset ja liikeyritykset korostavat enemmän talouskehitystä – ja kauppaa – kuin kahta muuta periaatetta.

(1) KOM(2000) 212 lopullinen.

(2) KOM(2002) 82 lopullinen.

- Maailman kauppajärjestö WTO, jolla on keskeinen tehtävä luotaessa kauppasuhteille säännönmukaiset puitteet, pyrkii voimakkaasti vapauttamaan talouden esteistä eikä kiinnitä riittävästi huomiota sosiaaliseen kehitykseen (terveydenhuoltoon, työoloihin, oikeudenmukaisuuteen sekä köyhyyteen liittyviin seikkoihin), ympäristönsuojeluun eikä – kuten eräät tahot asian määrittelevät – kestävän kehityksen neljänteen pilariin, kulttuuri-identiteettiin. Tällainen yksipuolinen pyrkimys edistää yhtä kestävän kehityksen osatekijöistä ei olisi ongelmallista, jos WTO:lla olisi kokonaisvaltaiset institutionaaliset puitteet ja säännöt, joiden avulla se saattaisi keskenään kilpailevat pilarit tasapainoon. Tällaisia puitteita ei kuitenkaan ole edes Yhdistyneiden kansakuntien tasolla, joten WTO saa toimia pitkälti itsenäisesti. Sillä on oma riitojensovittelukoneistonsa ja täytäntöönpanovaltansa, jollaisia vastaavilla kansainvälisillä ympäristönsuojeluorganisaatioilla (esimerkiksi YK:n ympäristöohjelmalla tai kestävän kehityksen virastolla) ei ole käytettävissään.
- Kehitysmaita rikkaammat teollisuusvaltiot ovat toteuttaneet hitaasti lupauksia tullitariffien ja vientitukien alentamisesta. Köyhien maiden onkin arvioitu menettävän lähes 2 miljardia dollaria päivässä epäreilujen kauppasääntöjen vuoksi eli 14 kertaa niin paljon kuin ne saavat avustuksia (1).
- Kehittyneet maat eivät vielä ole myöntäneet, miten tärkeää on käydä kauppaneuvotteluja aiempaa yhdenvertaisemmista lähtökohdista ja ottaa huomioon ensinnäkin se, ettei teollisuusmaita köyhemmillä mailla ole yhtä hyvin varustettuja neuvottelijoita kuin näillä ja että teollisuusmaiden on autettava kehitysmaita kehittämään neuvottelukapasiteettiaan. Noin 30:llä WTO:n jäsenvaltiolla ei ole varaa pitää toimistoa WTO:n päämajassa Genevessä, ja vain harvoilla kehitysmailloilla on varaa muodostaa tarpeeksi laaja valtuuskunta osallistuakseen kaikkiin Genevessä järjestettäviin tärkeisiin kauppapoliittisiin kokouksiin, joita on viikoittain keskimäärin 40–50 (2).

Markkinoillepääsyn helpottaminen

Alueiden komitea

2.8. suhtautuu myönteisesti siihen, että viime vuosina sekä teollisuusmaissa että kehitysmailloissa on vähennetty huomattavasti kaupan esteitä ja laajennettu monenvälisen toiminnan piiriin kuuluvien alojen kenttää kattamaan muun muassa tekijänoikeudet, maatalouden sekä tekstiili- ja vaatetusalan.

2.9. on kuitenkin tietoinen siitä, että kehitysmaiden viennillä sekä teollisuusmailhin että muihin kehitysmaihin on vielä

huomattavia esteitä ja että maatalouskauppaa on välttämätöntä vapauttaa entisestään köyhyyden vähentämiseksi. Korkean tulotason maissa maataloustuotteiden keskivertotullit ovat lähes kaksinkertaisia tehdasvalmisteiden tulleihin verrattuna, ja kehitysmaiden tuontitullit ovat edelleen lähes kaksinkertaisia teollisuusmaiden tulleihin verrattuna.

2.10. on huolestunut siitä, että Uruguay-kierroksen jälkeen tapahtuneesta kehityksestä huolimatta teollisuusmaat tukevat edelleen maataloutta rahallisesti. Vuonna 2000 tuen määrä oli 327 miljardia Yhdysvaltain dollaria (3).

2.11. kannattaa EU:n yleistä tullietuusjärjestelmää, jolla kannustetaan kehitysmaista peräisin olevaa vientiä, ja muita myönnytyksiä, kuten vähiten kehittyneille maille tarkoitettua ”kaikki paitsi aseet” -aloitetta.

2.12. toteaa, että vapaakauppasopimusten tekeminen ja niiden myötä toteutettava tullitariffien alentaminen (tai poistaminen) saattavat merkitä monien kehitysmaiden valtiovalle huomattavia tulonmenetyksiä, sillä tullit ovat valtiontalouden tärkeä tulolähde (esimerkiksi vuonna 1999 niiden osuus oli Papua-Uudessa-Guineassa 32 % ja Guineassa 77 %). Tulonmenetyksen vaikutuksia lieventämään tarvitaan siirtymäkauden tukea.

2.13. tiedostaa, että EU:n on vaikea uudistaa YMP:tä tasapainottamalla keskenään kilpailevat tavoitteet, joita ovat yhtäältä maataloustullien, ja etenkin vientitukien, alentaminen ja toisaalta ”EU:n maatalousmallin” suojeleminen jäsenvaltiokohtaisin tukitoimenpitein, joilla pyritään säilyttämään luonnon monimuotoisuus, edistämään maaseudun kestävä kehitystä ja eläinten hyvinvointia sekä parantamaan kuluttajansuojaa (ja luonnollisesti viljelijöiden tulotasoa).

2.14. on kuitenkin huolestunut siitä, että EU:n maatalousmallin koskemattomuutta puolustetaan argumentein, jotka saattavat vastaisuudessa estää kaupan vapauttamisen. Samaa voidaan sanoa myös tullitariffien alentamisesta enemmän kuin ”kaikki paitsi aseet” -aloitteessa on sovittu, kuten Reinhold Bockletin laatimassa lausunnossa ”Maatalouspolitiikkaa koskevat neuvottelutavoitteet Maailman kauppajärjestön seuraavalla neuvottelukierroksella” osuvasti todetaan. Nykyisen asiointilan säilyttämistä kannattavat tahot käyttävät verukkeena Bockletin lausunnossa mainittuja perusteltuja huolenaiheita vastustaessaan kaikkia asianmukaisia maatalousuudistuksia.

(1) *The Least Developed Countries Report*, Unctad 1999.

(2) *World Development Report 2000/2001: Attacking Poverty*, Maailmanpankki 2001.

(3) Maailmanpankin julkaisu *Global Economic Prospects 2002*.

Institutionaalisen valmiuden vahvistaminen

Alueiden komitea

2.15. suhtautuu erittäin myönteisesti siihen, että komission tiedonannossa painotetaan kehitysmaiden institutionaalisten valmiuksien lujittamista ja maiden auttamista maksimoimaan kaupasta saatava hyöty.

2.16. toteaa kehitysmailla olevan runsaasti ongelmia valmiuksissaan. Niitä on siis autettava myöntämällä niille virallista kehitysapua, investoimalla kehitysmaihin ja tukemalla niissä toteutettavia uudistuksia. Ongelmat liittyvät muun muassa seuraaviin seikkoihin:

- investointeja sekä yrittäjähänkeä lannistaviin toimiin
- rahoitussektorin alikehittyneisyyteen
- epäasianmukaisiin fyysisiin perusrakenteisiin, kuten liikenneyhteyksiin, julkisiin palveluihin ja televiestintään
- vähäiseen lukutaitoon ja yleissivistävään koulutukseen
- vakiintuneeseen korruptioon
- yhteiskunnallisiin levottomuuksiin.

2.17. toteaa niin ikään, että kehitysmailla on kansainvälisen kaupan alalla joukko toisiinsa liittyviä ongelmia, kuten

- liiallinen riippuvuus muutamista kapea-alaisista maatalous- ja teollisuustuotteista; maat ovat näin erityisen alttiita kaupankäynnin olosuhteiden heikkenemiselle ja maailmanmarkkinahintojen heilahteluille
- lukuisten pientuottajien välinen kova kilpailu
- etenkin maataloustuotteiden ja runsaasti työvoimaa vaativien tuotteiden kaupan tiellä olevat korkeat esteet.

2.18. suhtautuu myönteisesti komission huhtikuussa 2000 julkaisemaan tiedonantoon ”Euroopan yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka” (sekä neuvoston ja komission 10. marraskuuta 2000 antamaan yhteiseen lausumaan). Tiedonannossa kartoitettiin hyödyllisimpiä tärkeimmät alat, joille EU:n on keskitettävä kaupan valmiuksien vahvistamiseen myöntämänsä tuki. Alat voidaan jakaa kahteen peruskategoriaan (joita ei sellaisinaan nimenomaisesti mainita komission alkuperäisessä tiedonannossa):

- i) kauppaneuvotteluihin suunnattu tuki (mukaan luettuna WTO:hon liittymiseen ja monenvälisiin kauppaneuvotteluihin myönnettävä tuki sekä nykyisten ja tulevien WTO-sopimusten täytäntöönpanoon myönnettävä tuki)

- ii) edellistä yleisluonteisempi tuki, joka suunnataan maan taloudellisten, yhteiskunnallisten ja poliittisten instituutioiden ja käytänteiden vahvistamiseen; tämän tuen piiriin kuuluvat muun muassa

- poliittisiin uudistuksiin myönnettävä tuki sekä välttämättömät investoinnit talouselämän tehostamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kehitysmaat osallistuvat nykyistä aktiivisemmin maailmantalouteen
- tekninen apu sekä kaupan ja ympäristön vuorovaikutukseen liittyvä valmiuksien vahvistaminen (esimerkiksi kouluttamalla maita arvioimaan toimien ympäristövaikutuksia)
- sellaisten joustavien makrotaloudellisten alakohtaisten ja veropoliittisten toimien tukeminen, joilla kehitetään maahan tehtäville sijoituksille suotuisaa ilmapiiriä
- yksityissektorin tukeminen osallistumaan talouselämään
- kehitysmaiden alueellisten markkinoiden ja instituutioiden kehittäminen varsinkin neuvottelemalla ja panemalla täytäntöön EU:n kanssa tehtäviä kahdenvälisiä ja alueellisia kauppajärjestelyjä; kehitysmaiden kanssa tehtävät alueelliset kauppasopimukset saattavat johtaa etelä–etelä-suuntaiseen integraatioon, joka puolestaan tehostaa toimintaa, lisää kilpailua, mahdollistaa mittakaavaedut ja lisää ulkomaisten suorien investointien houkuttavuutta.

2.19. yhtyy tiedonannossa todettuun tarpeeseen liittää kauppa kehitysstrategioihin siten, että sillä edistetään köyhyyden vähentämistä ja kestävästä kehityksestä. Tämä tapahtuu varmistamalla, että kaupanäkökohdat sisällytetään köyhyyden vähentämistä koskeviin strategia-asiakirjoihin (Poverty Reduction Strategy Papers, PRSP) ja muihin maakohtaisiin kehitysstrategioihin Dohassa, Monterreyssä ja Johannesburgissa omaksuttujen lähestymistapojen mukaisesti.

2.20. kiinnittää huomiota matkailun – ennen kaikkea luontomatkailemisen – valtaviihin mahdollisuuksiin edistää korkean lisäarvon omaavia kehitystoimia, jotka puolestaan luovat paikalliskunnalle työpaikkoja, vaikuttavat merkittävästi infrastruktuuriparannuksiin ja – oikein toteutettuina – kunnioittavat ympäristöä ja paikalliskulttuuria.

2.21. kannattaa komission ehdotusta keskittää EU:n apu seuraaville aloille:

- WTO:n liittymiseen myönnettävään tukeen, jota annetaan etupäässä koulutusohjelmien muodossa

- WTO-sopimusten täytäntöönpanoon myönnettävään tukeen, etenkin tarpeeseen kehittää asianmukaisia institutionaalisia ja sääntelypuitteita
- kauaskantoisiin poliittisiin uudistuksiin myönnettävään tukeen, johon sisältyy tullihallinnon uudistus (esimerkiksi tuonti- ja vientiasiakirjojen ja -menettelyjen yksinkertaistaminen); samalla varmistetaan, että sääntely- ja täytäntöönpanojärjestelmät (esimerkiksi terveydenhuolto, työnormeja sekä terveys- ja kasvinsuojelumääräyksiä koskevat sopimukset) vastaavat kansainvälisiä vaatimuksia ja että kehitysmaissa noudatetaan tekijänoikeuslainsäädäntöä ja pannaan se asianmukaisesti täytäntöön.

2.22. yhtyy Euroopan parlamentin mietintöön⁽¹⁾, jossa todetaan seuraavaa:

”Köyhimpien maiden yksipuolinenkaan pääsy kehittyneiden maiden markkinoille ei mitenkään riitä takaamaan kauppavirtojen todellista kehitystä, mikäli sen lisäksi ei paranneta köyhimpien maiden teollisuuden ja maatalouden toimintaedellytyksiä, kykyä noudattaa tuontimaissa voimassa olevia erityisesti terveys- ja kasvinsuojelualan sertifiointi ja standardointivaatimuksia sekä markkinointikanavien tuntemusta.”

2.23. kiinnittää komission huomion siihen, että paikallis- ja alueviranomaisilla saattaa olla tärkeä tehtävä parannettaessa valmiuksia kuntien ja alueiden kansainvälisellä yhteistyöllä. Nämä keskinäiset yhteydet – esimerkiksi ystävyyskaupunkihankkeet ja osallistuminen kansainvälisiin kehitysyhteistyöhankkeisiin (kuten tulevaisuudessa toteutettaviin, Johannesburgissa vuonna 2002 järjestetyssä kestävä kehityksen huippu-

kokouksessa alulle pantuihin Type 2 -kumppanuuksiin) – antavat paikallis- ja alueviranomaisille mahdollisuuden välittää paikallisen talouskehityksen ja kauppasuhteiden hallinnoinnin osaamistaan ja kokemuksiaan kehitysmaiden viranomaisille.

2.24. toteaa, että tässä suhteessa EU:n paikallis- ja alueviranomaisilla on huomattavasti valtaa ja vastuuta (ja näin ollen osaamista ja kokemusta), joka kattaa mm. seuraavat, taloudelliseen toimintaan ja kauppaan oleellisesti vaikuttavat politiikat ja palvelut:

- strateginen suunnittelu
- liikenneinfrastruktuuri ja -palvelut
- talouskehityksen hallinnointi
- kyseisiin maihin tehtävien sijoitusten – myös matkailun – kannustaminen
- yritysten ja paikallisviranomaisten välisten taloudellisten kumppanuuksien kehittäminen (esimerkiksi julkisen ja yksityisen tahon yhteiset rahoitushankkeet)
- paikallisten markkinoiden edistäminen ja sääntely
- koulutus ja ammattitaidon opettaminen
- hankintapolitiikka (joka antaa mahdollisuuden asettaa ”oikeudenmukaisen kaupan” ehtoja).

2.25. kehottaa komissiota luomaan paikallis- ja alueviranomaisille sekä sellaisille kansalaisyhteiskunnan toimijoille kuin kansalaisjärjestöille, kirkkokunnille ja ammattiliitoille sekä liiketoimintaa harjoittaville yhteenliittymille suotuisan ilmapiirin ja lisäämään niille myönnettävää taloudellista tukea, jotta ne kykenevät osallistumaan kehitysmaiden valmiuksien parantamiseen.

⁽¹⁾ A5-0066/2003 – 2002157 (INI).

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean antama lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rehujen ja elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta”

(2004/C 23/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rehujen ja elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta (KOM(2003) 52 lopullinen – 2003/0030 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 28. helmikuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 152 artiklan neljännen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 14. toukokuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa komission tiedonannosta ”Valkoinen kirja elintarvikkeiden turvallisuudesta” (CdR 77/2000 fin) (1),

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” -valiokunnan kesäkuun 12. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 67/2003 rev. 2), jonka esittelijä oli Vallonian alueparlamentin jäsen Xavier Desgain (B),

katsoo, että AK:n jäsenten tavoitteena on luoda elintarvikkepolitiikkaa, joka perustuu ympäristönsuojelun ja kuluttajien terveyden korkeaan tasoon,

hyväksyi yksimielisesti 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset ja suositukset

Alueiden komitea

1.1. toteaa, että asetusehdotuksen tavoitteet ovat samansuuntaisia kuin huomioidut, joita alueiden komitea esitti elintarviketurvallisuutta koskevasta valkoisesta kirjasta (CdR 77/2000 fin) 12. huhtikuuta 2000 antamassaan lausunnossa, mutta huolenaiheet ovat edelleenkin suurelta osin samoja.

1.2. myöntää, että elintarviketurvallisuuden peruseriaatteiden ja kuluttajien luottamuksen tulee perustua kattavaan ja kokonaisvaltaiseen toimintamalliin, johon sisältyy koko elintarvikeketju ”heinähangosta haarukkaan”.

- Kaikkien toimien ja lausuntojen tulee olla avoimia.
- Jaettavan tiedon tulee olla mahdollisimman selkeää ja ymmärrettävää, jotta kuluttajille voidaan taata todellinen valinnanvapaus.
- Kaikkien elintarvikkeiden ja rehujen sekä niiden ainesosien tulee olla jäljitettävissä läpi koko elintarvikeketjun aina kuluttajalle asti. Kaikki ainesosat tulee voida tunnistaa kaikissa tuotantovaiheissa.
- Varautumisperiaatetta tulee soveltaa tarpeen mukaan.

1.3. on tyytyväinen komission aikomukseen koota elintarvikkeiden ja rehujen valvontaa koskevat säännökset samaan asetukseen.

1.4. toivoo, että tätä kattavaa järjestelmää sovellettaisiin ainakin ehdotetun asetuksen tavoitteiden osalta myös viralliseen valvontaan, jolla todetaan, noudatetaanko maataloustuotteiden yhteisen markkinajärjestelyn sääntöjä (peltokasvit, viini, oliiviöljy, hedelmät ja vihannekset, humala, maito ja maitotuotteet, naudan- ja vasikanliha, lampaan- ja vuohenliha sekä hunaja), jotta koko maataloustuotantoon sovellettaisiin käsiteltävänä olevan asetuksen monialaisia säännöksiä.

1.5. katsoo, että ainakin neuvoston direktiiviä 2000/29/EY (2) kasvien ja kasvituotteiden haitallisten organismien jäsenvaltioihin kulkeutumisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä tulisi muuttaa.

1.6. kannattaa monivuotisten kansallisten valvontasuunnitelmien luomista. Komitea toteaa elintarviketurvallisuutta koskevasta valkoisesta kirjasta antamassaan lausunnossa, että on tarpeen ottaa huomioon elintarvikkeiden tuotantoa ja makua koskevien perinteiden ja tapojen moninaisuus sekä kulttuurinen ja taloudellinen merkitys ja kunnioittaa niitä ja pyrkii siksi aina löytämään sopiva tasapaino kuluttajan turvallisuuden ja kuluttajan valinnanvapauden välillä. Komitea katsoo, että erilaisten paikallisten ruoka-aineiden tunnetuksi tekeminen ja niiden tuotannon tukeminen ovat hyvä tapa tarjota kuluttajille terveellisiä elintarvikkeita ja auttaa samalla monien maaseutualueiden taloutta. Nämä näkökohdat ovat edelleenkin tärkeitä. Ne tulee ottaa huomioon monivuotisissa kansallisissa valvontasuunnitelmissa (ehdotetun asetuksen 42 artikla). On loogista, että näissä suunnitelmissa valvontatoimet keskitetään aloille,

(1) EYVL C 226, 8.8.2000, s. 7.

(2) EYVL L 169, 10.7.2000, s. 1.

joilla riskit ovat suurimmat (yhteydet jätehuoltoon, suurtuotanto, tuotannon luonne ja tuotantotavat). Ehdotetun asetuksen 43 artiklan muotoiluun tulisikin kiinnittää erityistä huomiota. Ehdotetun asetuksen johdanto-osan 13 kappaleessa huomautetaan, että virallisten valvontatoimien tulisi olla säännöllisiä ja niiden tiheys tulisi suhteuttaa riskiin. Riskin arviointia tulisi täsmentää tuotanto-, jalostus- ja jakelutavan sekä tuotantomäärän perusteella. Monivuotisten kansallisten valvontasuunnitelmien hallinnoinnin parantamiseksi on edellä esitetyn perusteella välttämätöntä, että jäsenvaltiot antavat jo valmisteluvaiheessa alue- ja paikallisviranomaisille osallistumismahdollisuuden. Vastaavalla tavalla tulee menetellä ehdotetun asetuksen 13 artiklassa tarkoitettujen varosuunnitelmien valmistelun yhteydessä.

1.7. toivoo, että riskit arvioidaan kunkin tuotantoalan perusteella ja että valvontaa toteutetaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Valvontaa tulisi kohdistaa erityisesti suuriin teollisuusverkostoihin ja kylmäketjuun.

1.8. esittää, että rehualan valvontaa vahvistettaisiin ja tihennettäisiin ja että se kohdistettaisiin enemmän riskien ehkäisyyn, koska suurin osa viime vuosien elintarviketriesteistä on koskettanut myös rehualaa.

1.9. katsoo, että käsiteltävänä olevan asetuksen tulee olla riittävän joustava, jotta seuraavien asetusten kattamien alojen erityispiirteet tulevat otetuksi huomioon: maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa 24. kesäkuuta 1991 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2092/91 ⁽¹⁾, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14. heinäkuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2081/92 ⁽²⁾ sekä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden erityisluonnetta koskevista todistuk-

(1) EYVL L 198, 22.7.1991, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 436/2001, EYVL L 63, 3.3.2001, s. 16.

(2) EYVL L 208, 24.7.1992, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 2796/2000, EYVL L 324, 21.12.2000, s. 26.

sista 14. heinäkuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2082/92 ⁽³⁾.

1.10. toivoo, että monivuotisissa kansallisissa valvontasuunnitelmissa otetaan asianmukaisesti huomioon vaatimus jäljitettävyydestä kaikissa tuotantoalan vaiheissa ja että niissä huolehditaan avoimuudesta.

1.11. on tyytyväinen jäsenvaltioissa järjestettävään EU-valvontaan, joka toteutetaan yleisen auditoinnin avulla. Näin jäsenvaltiot voivat parantaa valvontamenettelyitään.

1.12. kannattaa jäsenvaltioille esitettyä velvoitetta määrätä Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa annetuilla valtuuksilla rikosoikeudellisia seuraamuksia vakavista rikkomuksista, jotka voivat johtaa vaarallisten tuotteiden saattamiseen markkinoille (elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annetun) asetuksen (EY) N:o 178/2002 ⁽⁴⁾ 14 ja 15 artiklassa tarkoitettua merkityksessä, sillä useissa tapauksissa ainoastaan rikosoikeudellisilla seuraamuksilla on todella varoittava vaikutus. On kuitenkin myös säädettävä hallinnollisista seuraamuksista, jotka voidaan rikosoikeudellisia seuraamuksia nopeammin panna täytäntöön tiettyjen rikkomusten kohdalla. AK pitää kuitenkin parempana, että seuraamukset, jotka Euroopan komissio panee täytäntöön, ovat tulevaisuudessa yhdenmukaisia koko unionissa. Komitea on tietoinen siitä, että tällaisten unioninlaajuisten seuraamusten käyttöönotto edellyttää todennäköisesti perustamissopimuksen tarkistamista.

1.13. kehottaa komissiota ottamaan kilpailun vääristymisen välttämiseksi käyttöön yhtenäiset valvontamaksut, jotka perittäisiin elintarvike- ja rehualan toimijoilta, mikäli ne eivät noudatta elintarvike- ja rehulainsäädäntöä. Maksujärjestelmässä tulisi ottaa huomioon tavanomaista seuranta tiukemmat valvontatoimet. Lisäksi komitea toivoo, että valvontamaksut ovat joustavia, jotta pienyritysten edut voidaan ottaa huomioon.

1.14. toivoo, että sen esittämät huomautukset liitetään osaksi komission valvontahenkilöstölle järjestämää koulutusta.

(3) EYVL L 208, 24.7.1992, s. 9. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjalla.

(4) EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle ”Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa”

(2004/C 23/04)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle ”Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa” KOM(2002) 714 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 12. joulukuuta 2002 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 4. marraskuuta 2002 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Euroopan unionin teollisuuden kilpailukyky politiikka” CdR 140/95 (1),

ottaa huomioon ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokuntansa kesäkuun 13. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 150/2003 rev.), jonka esittelijä oli Biellan maakunnanvaltuuston puheenjohtaja Roberto Pella (IT-EPP),

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon yksimielisesti.

1. Alueiden komitean huomiot

Alueiden komitea

1.1. suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon ja antaa arvoa tähän mennessä tehdyille työlle, sillä se on komitean esittämien nimenomaisten kehotusten mukainen. Komitea on esittänyt, että yhteisön tulisi kiinnittää runsaasti huomiota teollisuuspolitiikan kehityslinjoihin, jotta muutoksiin – joita kyseisellä alalla tapahtuu paljon ja odottamatta – pystyttäisiin aina reagoimaan nopeasti.

1.2. arvostaa komission lähestymistapaa ja sitä, että komissio on tehnyt asiasta oman analyysinsä Eurooppa-neuvoston Lissabonissa keväällä 2000 ja Göteborgissa vuonna 2001 asettamien peruseriaatteiden pohjalta.

1.3. toteaa lisäksi, että teollisuuden kilpailukyvyyn kolmen osatekijän (tiedon, innovaatioiden ja yrittäjyyden) kehittämiseksi tasapuolisesti ja samanaikaisesti on perustavan tärkeää noudattaa Göteborgissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston esittämää kestävä kehityksen periaatetta.

1.4. on Euroopan alue- ja paikallisviranomaisia edustavana elimenä kaikin puolin mukana teollisuuspolitiikan muotolussa, kun ensisijaisen taloudellisen ulottuvuuden lisäksi tarkastellaan myös kiinteästi sosiaali-, työllisyys-, koulutus- ja ympäristöpolitiikkaan liittyviä tärkeitä näkökohtia.

1.5. yhtyy komission näkemykseen teollisuuspolitiikan ja EU:n muiden teollisuuden kilpailukykyyn vaikuttavien politiikanalojen välisistä yhteyksistä sekä siitä, että kyseiset politiikanalat tulee sovittaa yhteen entistä paremmin.

1.6. huomauttaa, että Euroopan tuottavuuden heikko kasvu ja suhteellisen alhainen työllisyysaste johtuvat sitkeistä rakenneongelmista. Lisäksi on vähennettävä rajusti verotaakkaa, kuten yritysten ja työvoiman verotusta.

1.7. on huolissaan EU:n teollisuuden hitaasta kasvuvauhdista erityisesti siitä syystä, että Euroopan unionin eri alueiden välillä on vielä liian paljon eroja.

1.8. katsoo kuitenkin, että komission tiedonannossa esitetyn kaltaisten tarkkojen analyysien avulla voidaan saada tietoa teollisuuspolitiikan heikoista kohdista ja saada aikaan tarvittavaa synergiaa ongelmien ratkaisemiseksi joutuin.

1.9. katsoo, että unionin tulevaan laajentumiseen liittyy merkittäviä positiivisia näkökohtia, joita sitä paitsi on jo näkyvissä, kuten tiedonannossa korostetaan. On tärkeää ennakoita laajentumiseen väistämättä liittyviä ongelmia, sillä niihin voidaan reagoida, jos myös ehdokasvaltiot osallistuvat – perustamissopimuksessa määritellyjä menettelytapoja noudattaen – avoimeen koordinoitimenetelmään.

(1) EYVL C 100, 2.4.1996, s. 14.

1.10. haluaa vakaasti omaksua alue- ja paikallisviranomaisen edustajana ratkaisevan roolin tehokkaan teollisuuspolitiikan muotoiluvaiheessa, sillä komitea on vakuuttunut siitä, että monissa jäsenvaltioissa toteutettava hallinnon hajauttaminen voi edistää kaikkien asianomaisten tahojen saamista mukaan politiikantekoon, mikä luo edellytykset avoimen koordinoitimenetelmän todelliselle soveltamiselle toissijaisuusperiaatetta sekä perussopimuksessa määriteltyä toimivaltarakennetta noudattaen.

1.11. kehottaa komissiota analysoimaan järjestelmiä, jotka olisivat mahdollisimman sopivia teollisuuspolitiikan kehittämiseksi. Komitea arvostaa erityisesti vihreää kirjaa ”Yrittäjyys Euroopassa”⁽¹⁾ sekä komission tiedonantoa neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Pienyritykset etusijalle laajentuvassa Euroopassa”⁽²⁾, joita tässä käsiteltävässä tiedonannossakin osaksi ennakoidaan. Kyseisissä asiakirjoissa esitetään huomioita, jotka ovat perustavan tärkeitä tehokkaan ja paikallisesti vaikuttavan teollisuuspolitiikan laatimiseksi.

1.12. antaa arvoa komission tavalle liittää teollisuuspolitiikan kehittäminen ja työntekijöiden elinikäisten oppimismahdollisuuksien parantaminen tiiviisti toisiinsa.

1.13. katsoo, että tässä suhteessa erityisen tehokkaita ovat eräät jo käynnissä olevat yhteisön hankkeet. Komitea on vakuuttunut Galileo-hankkeen tehosta tutkimuksen ja kehityksen alalla.

1.14. on samaa mieltä siitä, että teollisuuspolitiikalla on väistämättä myös sosiaalisia vaikutuksia, ja pitää siis perustavan tärkeänä edistää aktiivista yrittäjyyskulttuuria erityisesti alue- ja paikallisviranomaisen – kansalaisten lähimpien keskustelukumppaneiden – tiiviin osallistumisen avulla.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. katsoo, että komission esittämien erityistavoitteiden yhteydessä alue- ja paikallisyhteisöjen tulee voida osallistua etenkin analysointivaiheeseen määriteltäessä miltä osin yhteisön teollisuuspolitiikan erityistavoitteet on onnistuttu saavuttamaan.

2.2. katsoo, että yhteisön tasolla on välttämätöntä analysoida teollisuuspoliittisten toimien vaikuttavuutta, jotta voidaan muodostaa kokonaiskuva jäsenvaltioiden soveltamista erilais-

ta ratkaisusta ja verrata niiden tehoa sekä helpottaa hyvien käytänteiden vaihtoa. Tämän jälkeen on kuitenkin suoritettava analyysi myös toiseen suuntaan eli ruohonjuuritasolta lähtien, jotta voidaan toteuttaa esim. tiettyjä tuotteita koskevia teollisuuspoliittisia erityistoimia. Tällaisten toimien määrittely edellyttää alue- ja paikallisviranomaisen aktiivista osallistumista.

2.3. katsoo näin ollen, että EU:lla on ehdottoman tärkeä rooli sekä puite-edellytysten laatijana että yhteisön poliittisten toimien ensisijaisena tarkkailijana. Lisäksi komitea katsoo, että yhteisön tulee saattaa yhteen jäsenvaltiot, alueet ja paikallisyhteisöt, jotta ne voisivat esitellä toisilleen mahdollisiin yhteisiin erityisongelmiin löytyneitä parhaita ratkaisuja.

2.4. korostaa erityisesti tarvetta lähentää jäsenvaltioiden toimintalinjoja, jotta etenkin pien- ja mikroyrityksiä nykyisin vaivaaviin kaoottisiin lainsäädäntöpuutteisiin saataisiin selvyttä.

2.5. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen entistä järjestelmällisemmästä EU:n lähestymistavasta puite-edellytysten parantamiseen, mutta on huolissaan siitä, että jotkin jäsenvaltiot mukauttavat toimiaan yhteisön politiikan mukaiseksi hitaassa tahdissa. Kuten komissio aivan oikein huomauttaa, on oltava mahdollisimman hyvät valmiudet sopeuttaa teollisuuspolitiikkaa jatkuvasti ja nopeasti muuttuviin olosuhteisiin. Vaikka näin tehtäisiin yhteisön tasolla, yhteisön teollisuuden kasvukyky vaarantuu vakavasti, jos jäsenvaltiot eivät kykene panemaan EU:n direktiivejä täytäntöön viiveettä.

2.6. korostaa tarvetta vahvistaa sääntelyyn uusia lähestymistapoja, joiden tarkoitus on keventää sääntelystä yrityksille aiheutuvaa taakkaa. Tämä koskee erityisesti pien- ja mikroyrityksiä, joita liian raskaat maksut usein rasittavat kohtuuttomasti. Kyseinen vaatimus, joka on välttämätön jäsenvaltioissa toimivien pien- ja mikroyritysten kannalta, on vieläkin tärkeämpi ehdokasvaltioiden pien- ja mikroyrityksille. Toisena laajentumiseen liittyvänä vaarana saattaa olla se, että suuret yleiseurooppalaiset ryhmittymät valtaavat ehdokasvaltioiden markkinat, mikä voi saattaa pienimmät yritykset ja etenkin perheyrietykset vaikeuksiin.

2.7. kehottaa näin ollen komissiota valvomaan, etteivät fuusiot ja yritysostot – vaikka ne ovatkin välttämättömiä yhteisön teollisuuden kansainvälisen kilpailukykyyn varmistamiseksi – vahingoittaisi pien- ja mikroyrityksiä, jotka ovat korvaamattomia luovien ratkaisujen ja innovaatioiden lähteitä.

⁽¹⁾ KOM(2003) 27 lopullinen.

⁽²⁾ KOM(2003) 26 lopullinen.

2.8. kehottaa komissiota laatimaan tarkoituksenmukaisia strategioita hyvien toimintamallien levittämiseksi; hyviä toimintamalleja ovat mm. pk-yritysten muodostamat klusterit, jotka ovat dynaaminen osa EU:n teollisuuden kenttää ja innovaatioiden lähteitä. Esimerkkeinä voidaan mainita erityisesti Münchenin ja Tukholman alueiden biotekniikkaklusterit sekä Pohjois-Italian tekstiilialan klusterit.

2.9. kehottaa komissiota jatkamaan yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa, sillä kuten komissio itse toteaa, aluepolitiikan tarjoamia mahdollisuuksia on hyödynnettävä täysimääräisesti laajentumisen seurauksena tapahtuvien rakennemuutosten tukemiseksi.

2.10. korostaa, että yrityksille pakollisten hallinnollisten toimien yksinkertaistaminen ja sujuvoittaminen pien- ja mikroyritysten osalta edellyttää tosiasiallista yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa. Jos näin ei tehdä, pien- ja mikroyritykset joutuvat tulevaisuudessakin käyttämään byrokratian hoitoon varoja, joita ne voisivat muuten käyttää tuotantoprosessin kehittämiseen.

2.11. kannustaa komissiota tekemään ehdotuksia, joiden avulla alue- ja paikallisviranomaisten yrityksille tarjottavia palveluja, esim. Italiassa käyttöön otettu yritysten keskitetty palvelupiste, voidaan tehdä helposti tunnetuksi sekä "viedä" muihin Euroopan valtioihin ja eritoten ehdokasvaltioihin. Alue- ja paikallisviranomaisten yrityspalvelupisteet ovat erittäin hyödyllisiä hallinnollisten toimien hoitamiseksi ja tehokkaita väyliä myös yhteisön aloitteista tiedottamiseksi.

2.12. toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset voivat etenkin unionin laajentumisen yhteydessä osaltaan edistää sellaisten ongelmien ratkaisemista, jotka liittyvät pien- ja mikroyritysten mahdollisuuksiin saada rahoitusta yhteisöltä ja valtiolta.

2.13. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla tulee olla oma roolinsa yhteisön teollisuuspolitiikan toisessa, työntekijöiden elinikäistä oppimista koskevassa ulottuvuudessa. Yritykset tarvitsevat yhä enemmän erityiskoulutettua henkilökuntaa, ja tähän tarpeeseen tulee vastata alue- ja paikallisviranomaisten, yliopistojen, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja yritysten välisen synergian avulla.

2.14. huomauttaa komissiolle, että ammattikoulutuksen välineiden tarjoamisesta voivat parhaiten huolehtia alue- ja paikallisviranomaiset yhteisöltä saatavan rahoituksen avulla, koska työntekijöiltä vaadittavan erityiskoulutuksen laatu määritellään usein alueellisella tasolla. Alue- ja paikallisviranomaisten toiminta tehostuu, mikäli he saavat yhteisön tasolla mahdollisuuden vertailla kokemuksiaan ja levittää hyviä käytänteitä. Jotta teollisuuspolitiikka olisi tulevaisuudessa tehok-

kaampaa ja sen yhteydessä panostettaisiin työntekijöiden jatkokoulutukseen, on nämä kysymykset liitettävä yhteen työllisyyttä koskevien paikallisten ja alueellisten toimintasuunnitelmien kanssa.

2.15. yhtyy komission näkemukseen siitä, että tutkimus on innovoinnin perusta, mutta pitää perustavan tärkeänä myös tehokasta tiedotusta. Se on välttämätöntä sellaisten innovointiin liittyvien seikkojen yhdistelemiseksi, jotka eivät näennäisesti kuulu samaan yhteyteen. Yhtenä esimerkkinä on suunnittelun ja tietotekniikan yhdistäminen tekstiilialalla, minkä johdosta Euroopan tekstiiliteollisuudella on maailmanmarkkinoilla erittäin kilpailukykyinen asema.

2.16. on samaa mieltä siitä, että EU:n houkuttelevuutta tuotannon sijoituspaikkana on tärkeää parantaa, ja korostaa, että liikenneväyliä ja kuljetusalaa tulee kehittää.

2.17. pitää tärkeänä, että yhteisön ja jäsenvaltioiden politiikoissa todetaan lentorahdin merkitys toimitusketjun hallinnassa. Myös sähköistä kauppaa harjoittavien yritysten menestys riippuu ratkaisevasti siitä, miten nopeasti ne kykenevät toimittamaan tilatut tavarat. Luotettavien, helposti saatavien ja kilpailukykyisten lentorahtipalveluiden merkitys kasvaa jatkuvasti varsinkin reuna-alueilla.

2.18. muistuttaa tässä yhteydessä etnisten vähemmistöjen edustajien hyvistä valmiuksista ja mahdollisuuksista toimia yrittäjinä. Euroopan komissio on ottanut asian huomioon vihreässä kirjassaan "Yrittäjyys Euroopassa" ⁽¹⁾, ja alueiden komitea arvostaa sitä. Komitea kehottaa komissiota pohtimaan tarkasti mahdollisia ratkaisuja ongelmiin, joita kyseisille yrittäjille aiheutuu. Komission mukaan he hyötyvät keskimääräistä vähemmän yrittäjille suunnatuista julkisista tukipalveluista, ja heillä on vain vähän yhteyksiä yrittäjäjärjestöihin. Alue- ja paikallisviranomaisilla voi olla ratkaiseva rooli autettaessa etnisiin vähemmistöihin kuuluvia yrittäjiä selviytymään yllä mainituista ongelmista.

2.19. kehottaa komissiota jatkamaan samaan malliin, jotta yhteisön tasolla voitaisiin helpottaa pien- ja mikroyritysten perustamista ja toimintaa.

2.20. toteaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat kansalaisten palveluksessa ja voivat osaltaan edistää rikasta yrittäjyyskulttuuria sekä tarjota helpokäyttöisiä ja tehokkaita välineitä, joiden avulla luovat ja innovaatiokykyiset yhteisön kansalaiset voivat konkreettisesti kehittää ajatusta oman yrityksen perustamisesta.

(1) KOM(2003) 27 lopullinen.

2.21. palauttaa tässä yhteydessä mieliin komission viireissä kirjassa "Yrittäjyys Euroopassa" mainitseman periaatteen, jonka mukaan Euroopassa tulee luoda sellainen asenne konkursseihin, joka ei ole yhtä jyrkkä kuin se nykyään on, jotta yrittäjät, jotka ovat aikanaan pystyneet ottamaan yrityshankkeisiin väistämättä liittyviä riskejä ja ajautuneet konkurssiin selvästi muista syistä kuin taitojen puutteesta tai petollisista tarkoituksista, voisivat konkurssin jälkeenkin edistää yhteisön talouskasvua.

2.22. kiinnittää komission huomion tietoihin, jotka se on itse esittänyt teollisuustuotannon kriisistä. Euroopan teollisuuden tuottavuuden kasvu on ollut USA:ta selvästi hitaampaa. EU:n kasvupotentiaali on nyt vahvistunut teollisuustuotannon kannustamisen johdosta. Komitea toivookin, että teollisuustuotannon kannustamiseksi laaditaan ripeästi yhteisön erityisdirektiivi ja että tässä yhteydessä myönnetään rahoitusta tuotannonaloille, jotka voivat parantaa EU:n kilpailukykyä huomattavasti. Esimerkkejä tällaisista aloista ovat tekstiiliala, rakennusala ja muut työvoimavaltaiset alat.

2.23. korostaa tarvetta vahvistaa EU:n sisämarkkinoita ja huomauttaa tässä yhteydessä, ettei komissio ole kiinnittänyt tähän seikkaan riittävästi huomiota. Ehdokasvaltioiden liittyminen Euroopan unioniin voi antaa uuden ja hedelmällisen sysäyksen sisämarkkinoiden kilpailukykyille, mikä voi epäilemättä olla hyödyksi Euroopan teollisuudelle kokonaisuudessaan.

2.24. toteaa komission tavoin, että kuluttajansuojaa ja kansanterveyttä koskeva politiikka on kuluttajien luottamuksen ja näin ollen myös sisämarkkinoiden kasvun olennainen edellytys.

2.25. on sitä mieltä, että EU:n teollisuuspolitiikassa tulee olla tärkeällä sijalla jokaiseen markkinoilla olevaan tuotteeseen liittyvä velvoite esittää tiedot, jotka mahdollistavat sekä tuotantopaikkojen että yksittäisten tuottajien "jäljitettävyyden", jolloin voidaan korjata tietojen avoimuuden puute, sillä oikeus saada tietoja ja velvollisuus tutustua niihin ovat kuluttajille yhä tärkeämpiä seikkoja valintojen tekemisen ja turvallisuuden kannalta.

2.26. kehottaa komissiota pohtimaan ehdotuksen laatimista sellaisesta strategiasta, jonka avulla voitaisiin estää eurooppalaisista tuotteista perittävien, Euroopan teollisuuden kilpailukykyä usein heikentävien ja epäasianmukaisten tullimaksujen kielteisiä vaikutuksia.

2.27. korostaa lisäksi, että käyttöön tulisi ottaa yhteisöpatentti teollis- ja tekijänoikeuksien asianmukaisen suojan takaamiseksi.

2.28. kehottaa komissiota kiinnittämään tulevaisuudessaakin runsaasti huomiota strategioihin, joiden avulla lievennetään välttämättömien uudelleenjärjestelyjen kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia. Tällaiset vaikutukset vaikeuttavat entisestään alue- ja paikallisviranomaisten toimintaa uudenlaisen sosiaalisen ahdinon torjumiseksi.

2.29. korostaa alati kasvavaa tarvetta taata kehityksen kestävyys ja toivoo, että ehdokasvaltioille tarjotaan viipymättä kaikki tarvittavat välineet, jotta ne voivat varmistaa kestävä kehityksen periaatteiden toteutumisen myös paikallistasolla. Tässäkin yhteydessä käy siis selväksi, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat keskeisessä asemassa sekä tarvittavan kulttuurisen tietoisuuden herättämisessä että kestävä kehitystä edistävien välineiden valmistelussa.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

*Alueiden komitean
puheenjohtaja
Albert BORE*

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Kulttuuri 2000 -ohjelman perustamisesta 14 päivänä helmikuuta 2000 tehdyn päätöksen n:o 508/2000/EY muuttamisesta”

(2004/C 23/05)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon asiakirjan ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös – Kulttuuri 2000 – ohjelman perustamisesta 14 päivänä helmikuuta 2000” tehdyn päätöksen N:o 508/2000/EY muuttamisesta, (KOM(2003) 187 lopullinen – 2003/0076 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 5. toukokuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 23. tammikuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan 11. heinäkuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 165/2003 rev.), jonka esittelijä oli Rosemary Butler, Walesin edustajiston jäsen (UK/PES),

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

1.1. painottaa Euroopan tason kulttuuritoiminnan tähdellisyyttä ja Kulttuuri 2000 -ohjelman tavoitteiden poliittista merkitystä.

1.2. pitää tervetulleena Kulttuuri 2000 -ohjelman ja sen edeltäjien (Kaleidoskooppi, Ariane ja Raphael) tähän mennessä ohjelmiin osallistuvien maiden väliseen kulttuuriyhteistyöhön tuomaa panosta.

1.3. myöntää, kuten ohjelman jatkamista koskevassa komission ehdotuksessa todetaan, että parantamisen varaa vielä kuitenkin on. Sen lisäksi, että AK haluaa kommentoida esitystä jatkaa Kulttuuri 2000 -ohjelmaa vuoteen 2006, se haluaa tehdä lisäksi ohjelman tulevaa suuntaa uudella ohjelmakaudella koskevia ehdotuksia.

1.4. uskoo, että kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden turvaaminen ja edistäminen on Euroopan integraation peruserä ja yksi Euroopan identiteetin pääpiirteistä. Kulttuuri 2000 -ohjelmaa seuraavan ohjelman tuleekin kattaa kaikki kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ilmentymät niin paikallisella, alueellisella, kansallisella kuin valtiotasoa alemmalla tasollakin.

1.5. panee merkille, että Kulttuuri 2000 -ohjelman osuus yhteisön kulttuurialalle suuntaamasta rahoituksesta on vain noin 5 prosenttia. Loppu rahoitus on peräisin muista ohjelmista ja erityisesti rakennerahastoista. AK onkin painokkaasti sitä mieltä, että kulttuuri on vuoden 2006 jälkeen mainittava rakennerahastoja koskevilla asetuksilla ja että nykyisen ohjel-

man nojalla kulttuurialalle myönnettävää tukea on rakennerahastojen väliarvioinnin yhteydessä analysoitava. Aluekehitysrahoitusasetuksessa todetaan, että rahastosta rahoitetaan ”kulttuuri-investointeja, eli myös kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelua”.

1.6. toistaa neuvoston 5.–6. toukokuuta 2003 antamaan päätöslauselmaan sisältyvän maininnan, jonka mukaan tavoite asettaa kulttuuri Euroopan yhdentymisen ytimeen edellyttää erityisiä ponnistuksia kulttuurin sisällyttämiseksi muihin politiikkoihin. Komitea toivookin tulevaisuudessa nykyistä tiiviimpää yhteistyötä muiden rahastojen ja esim. tieto- ja viestintäteknologian tai koulutus- ja nuoriso-ohjelmien kanssa.

Kulttuuri 2000 -ohjelman jatkaminen vuoteen 2006

Alueiden komitea

1.7. pitää tervetulleena ehdotusta 31. joulukuuta 2004 päättyvän Kulttuuri 2000 -ohjelman jatkamisesta vuoteen 2006. Samalla se vastaisi ohjelmointikautensa osalta unionin muita nykyisiä monivuotisia ohjelmointikausia, jotka päättyvät 31. joulukuuta 2006.

1.8. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että huomattavien muutosten aikana (kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen, hallitustenvälinen konferenssi, Euroopan parlamentin vaalit ja uuden komission nimittäminen) tarvitaan vakautta ja ettei perustamissopimuksessa määrättyä yhteisön tukea kulttuuritoimintaan pidä keskeyttää.

1.9. on samaa mieltä komission kanssa siitä, että ohjelma säilyy pitkälti entisellään kaudella 2005–2006. Vaikka alueiden komitea myöntääkin, ettei väliaikaisen kertomuksen tulosten odottelun ja käynnissä olevan julkisen kuulemisen vuoksi nyt ole syvällekäyvien muutosten aika, se kuitenkin toivoo, että komissio ryhtyy välittömästi toimiin Kulttuuri 2000 -ohjelmaan liittyvien hallinto- ja rahoitusmenettelyjen tehostamiseksi.

1.10. pitää hyväksyttävänä komission ehdotusta, jonka mukaan pidennetyn Kulttuuri 2000 -ohjelman kokonaisbudjettia tulisi lisätä 236,5 miljoonaan euroon. Ehdotus vastaa tähänastista tukitasoa ja ottaa osittain huomioon unionin laajentumisen. Koska väliaikaiskertomuksen tuloksia ei ole vielä julkaistu, on ohjelman tavoitteiden saavuttamista vaikea arvioida, eikä ohjelman talousarvion kasvattamista kaudeksi 2005–2006 ole siten helppo perustella tyhjentävästi.

1.11. katsoo, että vaikka edellä mainituista syistä Kulttuuri 2000 -ohjelman rahoitukseen vuosina 2005–2006 on tarpeen suhtautua pragmaattisesti, on ohjelman kokonaisbudjetti täysin riittämätön. Komitea kehottaakin myöntämään seuraavaksi ohjelmointikaudeksi entistä realistisemmän talousarvion. Näin otettaisiin huomioon kulttuurin merkitys Euroopan rakentamisessa sekä se tosiasia, että vuoropuhelu yhteiskunnassa toteuttaa kulttuurin kautta.

Kulttuurialan uusi yhteisön puiteohjelma

Alueiden komitea

1.12. haluaa tarttua tässä yhteydessä tilaisuuteen ja tehdä yhteisön uuden kulttuurialan puiteohjelman suuntaa koskevia ehdotuksia.

1.13. pitää tervetulleena komission päätöstä käynnistää julkinen kuuleminen Kulttuuri 2000 -ohjelmaa seuraavan ohjelman muodosta. Komitea uskoo ohjelmalla tähän asti olleen tärkeän aseman kulttuurialan toimijoiden yhteistyön ja vuorovaikutuksen edistämiseksi. AK kuitenkin katsoo, että ohjelman sisältöä, hallintoa, rahoitusta, tiedotusta ja hankkeiden valintaa on uudistettava huomattavasti, mikäli ohjelmasta halutaan aidosti unionitasolla toimiva kulttuuritoiminnan väline.

1.14. painottaa, että uuden ohjelman tulisi keskittyä seuraavien eurooppalaisten kulttuuritavoitteiden saavuttamiseen: laadun edistäminen, ensiluokkaisuus, omaperäisyys ja haasteellisuus, jotka osaltaan edistävät entistä laajempaa kulttuurin välistä kanssakäymistä. Ohjelma tulisi suunnata suoraan kulttuurialan toimijoille, taiteilijoille, kulttuuria luoville ja luonnol-

lisesti myös kansalaisille. Uuden ohjelman tulisi mm. tarjota ammattitaiteilijoille tilaisuus oppia uusia taitoja.

1.15. toivoo, että uudessakin ohjelmassa painotetaan kulttuurin tarjoamaa yhteiskunnallis-taloudellista hyötyä, etenkin talouden kehittymistä, sosiaalista integraatiota, terveyttä jne. ajatellen sekä tuetaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia nauttia kulttuurista. Kulttuuri 2000 -ohjelman ja sen seuraajan yhteydessä on selvitettävä keinot, joiden avulla kaikille voidaan tarjota tilaisuus kokea ja nauttia mahdollisimman korkeatasoisista kulttuuritapahtumista ja kannustetaan niin tekemään. Vireä kulttuurielämä ja monipuoliset kulttuurimahdollisuudet kasvattavat kokonaisen alueen houkuttelevuutta. Kulttuuri on myös tärkeä tekijä Euroopan alueellisen yhteenkuuluvuuden kannalta, sillä se tarjoaa huomattavaa lisäarvoa ja sillä on kerrannaisvaikutus alueellisiin ja paikallisiin kehityshankkeisiin.

1.16. huomauttaa, että kulttuuriala kuuluu usein alue- ja paikallisviranomaisten vastuulle. Ne ovat myös avainasemassa yhteisöjensä kulttuurin edistämiseksi ja käytännön ilmentämisessä, erityisesti yhteisöhankeiden, tapahtumien järjestämisen, taiteilijoiden työn tukemisen ja kulttuuriperinnön vaalimisen muodossa. Tulevan ohjelman tulisi edistää kulttuurialan toimijoiden kumppaneina toimivien alue- ja paikallisviranomaisten osallistumista.

1.17. katsoo, että uuden ohjelman tulisi ehdottomasti rohkaista todellista innovointia ja riskinottoa, eikä pelkästään antaa kyseisiä tavoitteita koskevia tyhjiä lupauksia. Komitea kuitenkin muistuttaa, että innovaatio on suhteellinen käsite ja riippuvainen alueellisesta ja paikallisesta kontekstista.

1.18. katsoo, että Kulttuuri 2000 -ohjelman seuraajan ei pitäisi ainoastaan mahdollistaa, vaan myös edistää monitaiteellisia hankkeita. Vaikka tämä näennäisesti asetettiinkin kolmesta erillisestä ohjelmasta koottavan yhden puiteohjelman muodostamisen tavoitteeksi, on todellisuudessa käynyt niin, että hakkeiden järjestäjien on vaikea toteuttaa monitaiteellisia projekteja, vaikka ne ovatkin osa aikamme kulttuurielämää. Ala- tai aihekohtaisten painopisteiden laatiminen rajoittaa taiteellista vapautta ja johtaa lopulta vähemmän kiinnostaviin ja haastaviin hankkeisiin.

1.19. ehdottaa, ettei ohjelmassa tulisi soveltaa ennakoijaoteltua tukikelpoisuutta ja tuen ulkopuolelle jääviin taidemuotoihin. Taidetta ja kulttuuria tulisi sen sijaan tarkastella laajalajaisesti ja ottaa mukaan mm. yhteisön elähdyttäminen ja elokuvanteko, jotka tarjoavat erinomaisen välineen kulttuurivaihdon, yhteistyön ja osallistumisen toteutumiseksi. Ohjelmassa tulisi kiinnittää erityistä huomiota taiteilijoihin, jotka haluavat laajentaa ilmaisuaan uuden teknologian tarjoamiin ilmaisuvälineisiin.

1.20. antaa kiitosta siitä, että Kulttuuri 2000 -ohjelmasta halutaan tukea muita vähemmän käytetyillä kielillä julkaistavan kirjallisuuden edistämistä. Komitea toivoo, että myös tulevassa ohjelmassa varmistetaan muita vähemmän käytettyjen, alueellisten ja vähemmistökielten asianmukainen integrointi.

1.21. suosittelee, että uudessa ohjelmassa tuetaan nykyiseen tapaan paikallis- ja aluetason organisaatioiden aloitteita laajajohkojen toimien kustannuksella. Näin paikallis- ja alueviranomaisille tarjoutuisi mahdollisuus toimia täysipainoisesti hankkeiden edistäjinä tai kumppaneina, sillä kyseiset viranomaiset ovat kulttuurialan toimijoiden näkökulmasta tarkasteltuna usein yksi tärkeimmistä yhteisrahoittajista. AK on yhtä mieltä siitä, että unionin kulttuuritoiminnan tulisi edistää kestävä yhteistyötä ja kerrannaisvaikutuksia. Lisäksi komitea uskoo, että pitkäjänteiset kumppanuudet, jotka tarjoavat unionin kulttuuritoiminnalle huomattavaa lisäarvoa, alkavat usein pienistä hankkeista.

1.22. rohkaisee toimimaan paikallis- ja aluetasolla, jolla mahdollisimman monet voivat osallistua ohjelmaan. Kyseessä on myös yksi nykyisen ohjelman tavoitteista, joka on säilytettävä myös tulevaisuudessa. AK katsoo, että ihmisiä lähimpinä paikalliset ja alueelliset organisaatiot voivat edistää kulttuuritoimintaan osallistumista luomalla yhteyksiä taiteilijoihin, vapaaehtoisjärjestöihin, oppilaitoksiin ja kansalaisiin. Lisäksi ne voivat saada tehokkaasti yhteyden ”muuta heikommassa asemassa” oleviin ryhmiin. Ne siis voivat parhaiten varmistaa mahdollisimman laajan kulttuuritoimintaan osallistumisen ja tarjoutuvien mahdollisuuksien mahdollisimman tehokkaan hyödyntämisen. Tässä yhteydessä AK toteaa olevansa huolissaan komission ajatuksesta, joka esitettiin vuoden 2006 jälkeisen Euroopan unionin kulttuuriyhteistyöohjelman suunnittelusta järjestetyn julkisen mielipiteidenkeruun yhteydessä. Tavoitteena oli luoda ”eurooppalaisia yhteistyöfoorumia, joilla pyritään edistämään kerrannaisvaikutuksia tarjoavaa kestävä yhteistyötä”. Komitean mielestä ”eurooppalaisten yhteistyöfoorumien” käsitteen yhteydessä vaarana on moniselitteisyys ja epämääräisyys sekä kulttuuritoiminnan vapauden kaventuminen. Se ehdottaakin, että kyseinen käsite poistettaisiin ehdotuksesta tai että se ainakin määriteltäisiin nykyistä täsmällisemmin.

1.23. katsoo, että komission tulisi asettaa ohjelmaa koskevat painopistealueet, joiden ei pitäisi olla aihe- tai alakohtaisia, vaan perustua ohjelmalle asetettuihin tavoitteisiin. Näistä voidaan esimerkkeinä mainita vähemmistöt huomioiva kulttuurienvälinen kanssakäyminen Euroopassa, taiteilijoiden ja taiteuteosten liikkuvuus, innovaatio, kulttuuriperinnön edistäminen, yhteisön ulkopuolisten maiden kanssa käytävä kulttuurivuoropuhelu sekä paikallisen kulttuuritoiminnan edistäminen.

1.24. pitää tervetulleena julkisessa mielipiteidenkeruussa muotoutunutta komission ehdotusta, jonka mukaan yhteisön toimissa tulisi huomioida myös musiikki ja julkaisutoiminta.

1.25. kiinnittää huomiota siihen, että ihmisten välinen vuoropuhelu on nyt entistä tärkeämpää. AK kehottaakin komissiota Kulttuuri 2000 -ohjelman seuraajassa helpottamaan yhteisön ulkopuolisten maiden ja erityisesti Välimeren alueen lähinaapureidemme sekä vakautussopimuksen solmineiden maiden osallistumista samoin kuin tilaisuuden tarjoamista kaikille – myös taustaltaan Euroopan ulkopuolisille – eurooppalaisille kehittää omaa alkuperäistä kulttuuriperintöään ja rohkaista kaiken – sekä eurooppalaisen että sen ulkopuolisen – kulttuuriperinnön nykyistä laajempaa tutkimista ja arvostamista.

Hallinto ja rahoitus

Alueiden komitea

1.26. pitää tervetulleena komission Kulttuuri 2000 -ohjelman jatkopäätöksessä esittämää toteamusta, jonka mukaan vuoden 2006 jälkeinen kulttuuriyhteistyöohjelma tulee säilyttää ”mahdollisimman yksinkertaisena ja helppokäyttöisenä”. Tähän asti ohjelma on kärsinyt liian byrokraattisesta lähestymistavasta, raskaista rahoitusvaatimuksista sekä hallinnollisista tukoksista, jotka itse asiassa karsivat juuri niitä innovatiivisia ja näkemykseltään kaikkein tuoreimpia hankkeita, joita komission omien sanojensa mukaan pyrkii edistämään.

1.27. katsoo, että myös hakemusmenettelyä tulee yksinkertaistaa, sillä nykyinen menettely syrjii pienikokoja toimijoita, kuten pienkustantamoja, joilla ei ole varaa palkata hallintohenkilökuntaa. Lisäksi hakemuslomaketta on muokattava vastaamaan entistä paremmin nykytaiteen järjestöjen tarpeita, sillä nykyisessä lomakkeessa ei ole paikkaa esim. tuotantokustannuksille.

1.28. pitää nykyisessä ohjelmassa kumppaneiden lukumäärälle asetettuja rajoja (kolme yksivuotisessa ja viisi monivuotisessa ohjelmassa) mielivaltaisina. Hankkeita tulisi arvioida niiden luontaisen laadun perusteella, ja kahdenväliset hankkeet tulisi sallia, mikäli niiden laatutaso on korkea.

1.29. myöntää, että rahoituksen saatavuutta on tosiaankin tarpeen nopeuttaa. Kansainvälinen toiminta on aina kallista, ja taidealan järjestöjen käteisvarat ovat lähes poikkeuksetta erittäin rajalliset eikä niillä juurikaan ole vararahastoja. Kun hanke on valittu, on rahoituksenkin oltava näin ollen nopeasti niiden saatavilla. Tähän asti yhteisön rahoitustuen saaminen on vienyt kauan, ja osa organisaatioista on joutunut lähes selvitystilaan rahoituksen viivästytyä ja odottelun aikana kertyneiden pankkimenojen vuoksi. Lisäksi nykyistä joustavampi suhtautuminen luontoissuorituksiin perustuvaan tukeen olisi avuksi.

1.30. kehottaa parantamaan tietoisuutta eri kulttuurialan toimijoiden vaihtelevasta kyvystä löytää yhteisrahoitusta. Komitea panee lisäksi merkille hakijamaiden toimijoiden erityisvaikeudet, joiden vuoksi monet niistä ovat esimerkiksi joutuneet vetäytymään ohjelmasta. Nykyistä joustavampi lähestymistapa on selkeästi tarpeen. Esim. yhteisrahoitusosuutta, jota hakijamaiden kulttuurialan toimijoilta ohjelmaan osallistumiseksi edellytetään, voitaisiin alentaa 5:stä 2,5 prosenttiin ohjelmakauden 2007–2013 loppuun.

1.31. toteaa, että myös nykyiset sekä yksi- että monivuotisten hankkeiden kokonaiskuluja (EY + yhteisrahoitus) koskevat ylärajat ovat käyttökelvottomia ja että niitä tulisi tulevaisuudessa tarkistaa. Huomiota tulisi kiinnittää myös siihen, ettei hankebudjetista liian suuri osa kuluisi hallintoon. AK:n mielestä hallintokulujen ylärajaksi tulisi asettaa 20 prosenttia.

1.32. pahoittelee ajoituksen osalta ehdotuspyyntöjen viivästymistä ja toivoo lisätoimia ohjelmaa vaivanneiden hallinnollisten viivytysten korjaamiseksi. Näin varmistettaisiin, että toimijat voivat aloittaa hankkeensa vuoden alusta eikä vasta puolivälissä. Samalla helpotettaisiin ohjelmaan osallistumista etenkin ajatellen paikallis- ja aluetason pienehköjä toimijoita, jotka monesti tuovat tarjolle kaikkein tuoreimmat hankkeet.

1.33. korostaa, että suhteellisuus tulee ottaa tulevaisuudessa toimintaa ohjaavaksi periaatteeksi. Neuvottelu- ja päätösprosessi vie nykyisellään liian kauan suhteessa käytettävissä oleviin varoihin. Onkin erittäin perusteltua päättää tiukasta esim. 2 kuukauden määräajasta, jonka aikana hanke arvioitaisiin ja päätettäisiin sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Tiedottaminen

Alueiden komitea

1.34. korostaa olevansa huolissaan siitä, että nykyisen ohjelman kohdalla tiedottaminen on arpapeliä, kun ajatellaan ohjelmaan osallistuvissa jäsenvaltioissa toimivien kulttuuriyhteyspisteiden toiminnan vaihtelevaa tasoa. Komission esittämän täytäntöönpanoviraston perustaminen voisi olla avuksi, mikäli sen suunnittelussa otetaan huomioon alan erityispiirteet.

1.35. painottaa, että tähän asti jokseenkin vaikeaselkoisen ohjelman osan muodostaneita erityisiä eurooppalaisia tai kansainvälisiä kulttuuritapahtumia (toimet 3) koskevan tiedottamisen avoimuutta tulee parantaa.

1.36. katsoo, että jäsenvaltioiden kulttuuriyhteyspisteillä on tärkeä asema ohjelmaa koskevan tiedon levittämisessä paikallis- ja aluetason toimijoille. Komitea on erityisen tyytyväinen siihen, että osalla yhteyspisteitä on myös alueellisia toimistoja, joiden avulla palvelut tuodaan entistä lähemmäs kentällä toimivia kulttuuritapahtumien toteuttajia. Niiden nykyinen rooli Kulttuuri 2000 -ohjelmaluonnoksen kommentoijina ja odotusten kanavoijina on myös erittäin arvokas, ja se tulee säilyttää.

1.37. rohkaisee kaikkia paikallis- ja alueviranomaisia selvittämään, millaista hyötyä ne arvelevat rahoitus- ja hallintotuen sovitusta vuosittaisesta korottamisesta tietyllä prosenttimäärällä koituvan paikallisesti kulttuuritoiminnalle.

Hankkeiden valinta

Alueiden komitea

1.38. kehottaa parantamaan hankkeiden valintamenetelmää ja parantamaan sen johdonmukaisuutta kulttuuriyhteistyön uuden puiteohjelman toimintakaudella. Ohjelman uskottavuuden kannalta on ratkaisevan tärkeää, että valintalautakunnan jäsenet ovat alansa asiantuntijoita.

1.39. kehottaa perustamaan valinnan pelkästään valintalautakunnan arvioon hankkeen sisällöstä ja taiteellisesta arvosta.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. pitää tervetulleena komission aikomusta esittää 2005–2006 valmistelutoimia Kulttuuri 2000 -ohjelmaa seuraavan ohjelman valmistelemiseksi edeltäjäänsä vahvemmaksi. Komission tulisi tarttua tilaisuuteen ja testata kokeilevia ja innovatiivisia ideoita sekä kokeilutoimia musiikin alalla, jota ei tähän mennessä ole otettu erityisesti huomioon yhteisön toimissa.

2.2. pitää myönteisenä ehdotusta jatkaa 31. joulukuuta 2004 päättyvän Kulttuuri 2000 -ohjelman voimassaoloa vuoteen 2006.

2.3. on samaa mieltä komission vuosille 2005–2006 esittämästä talousarviosta, mutta katsoo, että vuosien 2007–2013 kulttuuriohjelman talousarviota tulisi kasvattaa, jotta ohjelma tarjoaa todellisen välineen tehokkaalle kulttuuritoiminnalle.

2.4. katsoo, että Kulttuuri 2000 -ohjelman seuraajassa tulisi osallistumisen edistämiseksi keskittyä paikallis- ja aluetason toimintaan eikä niinkään näyttäviin ja suurimittaisiin tapahtumiin.

2.5. kehottaa komissiota varmistamaan, että alueelliset ja vähemmistökielet otetaan mukaan Kulttuuri 2000 -ohjelmaan ja sitä seuraaviin yleisluonteisiin ohjelmiin unionin tulevan kielistrategian ja toimintasuunnitelman hengessä.

2.6. arvioi, että tulevan kulttuuriyhteistyöohjelman tulisi ei pelkästään sallia vaan rohkaista monitaiteisia hankkeita.

2.7. kehottaa komissiota yksinkertaistamaan hallintomenettelyjä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

2.8. kehottaa komissiota varmistamaan, että valittujen hankkeiden toteuttajat saavat tulevaisuudessa myönnetyin unionin rahoituksen nopeasti eivätkä joudu kärsimään turhista viivytyksistä, joilla voi olla pienehköille toimijoille kohtalokkaita seuraukset.

2.9. toivoo, että hankkeiden valintamenettelyä parannettaisiin siten, että valintalautakunnan jäsenet valittaisiin asiantuntemuksensa perusteella ja että hankkeiden valintaperusteena pidettäisiin ainoastaan taiteellisia ansioita.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheista:

- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten kehittämisen, levityksen ja myynninedistämisen tukemista koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (Media Plus – Kehittäminen, levitys ja myynninedistäminen) 20 päivänä joulukuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen N:o 821/2000/EY muuttamisesta”, ja
- ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan audiovisuaalisessa ohjelmatuotannossa toimivien ammattilaisten koulutusohjelman täytäntöönpanosta (Media-koulutus) (2001–2005) 19 päivänä tammikuuta 2001 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 163/2001/EY muuttamisesta”

(2004/C 23/06)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten kehittämisen, levityksen ja myynninedistämisen tukemista koskevan ohjelman täytäntöönpanosta (Media Plus – Kehittäminen, levitys ja myynninedistäminen) 20 päivänä joulukuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/821/EY muuttamisesta (KOM(2003) 191 lopullinen – 2003/0067 (COD)),

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan audiovisuaalisessa ohjelmatuotannossa toimivien ammattilaisten koulutusohjelman täytäntöönpanosta (Media-koulutus) (2001–2005) 19 päivänä tammikuuta 2001 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen muuttamisesta (KOM(2003) 188 lopullinen – 2003/0064 (COD)),

ottaa huomioon neuvoston 5. toukokuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan ja 150 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 23. tammikuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan 11. heinäkuuta 2003 hyväksymän lausunnotuonnoksen (CdR 166/2003 rev.), jonka esittelijä oli Länsi-Berkshiren aluevaltuutettu Susie Kemp (UK/EPP),

sekä katsoo, että:

- 1) Neuvosto ja Euroopan parlamentti perustivat päätöksellä N:o 163/2001/EY Euroopan audiovisuaalissa ohjelmatuotannossa toimivien ammattilaisten koulutusohjelman Media-koulutus, joka kestää 1. päivästä tammikuuta 2001 31. päivään joulukuuta 2005.
- 2) Neuvosto perusti päätöksellä 821/2000/EY eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten kehittämisen, levityksen ja myynninedistämisen tukemista koskevan Media Plus -ohjelman, joka kestää 1. päivästä tammikuuta 2001 31. päivään joulukuuta 2005.
- 3) On välttämätöntä varmistaa Euroopan audiovisuaalialaa tukevan yhteisön politiikan jatkuminen perustamissopimuksen 150 artiklan mukaisten yhteisön tavoitteiden kannalta.

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

1.1. on tyytyväinen Media Plus- ja Media-koulutus -ohjelmien pidentämiseen yhdellä vuodella ajatellen uusien ohjelmien perustamista vuodesta 2007 lukien.

1.2. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että laajentamisen johdosta useat merkittävät tekijät aikaansaavat muutoksia yhteisön toimintaan audiovisuaalialalla, joten tulevat ohjelmat on sopeutettava niin, että niissä huomioidaan kyseiset muutokset. On tärkeää, että kyseisten ohjelmien kannustinvaikutus säilyy jatkossakin.

1.3. toteaa, että eurooppalainen elokuvateollisuus on edelleen pienimuotoinen toimiala, joten Media Plus- ja Media-koulutus -ohjelmien toimet ovat välttämättömiä. Eurooppalaisen elokuva-, televisio- ja multimediateollisuuden on jatkuvasti lisättävä kilpailukykyään, ja sillä on oltava suotuisa toimintaympäristö alati kasvavan kansainvälisen kilpailun kohtaamiseksi. Eurooppalaisen elokuvateollisuuden hajanaisuus on heikkous, joka on voitettava audiovisuaalialan tahojen entistä laaja-alaisemmilla verkottumisaloitteilla ja yhteistyöllä.

1.4. toteaa, että Media Plus -ohjelmaan sisältyy merkittävä kasvupotentiaalia sekä mahdollisuus luoda yli 300 000 uutta, korkeaa ammattitaitoa edellyttävää työpaikkaa audiovisuaalialalle. Toiveena on, että uusien työpaikkojen määrä nousee yli edellä mainitun luvun Media-ohjelmien pidentämisen ansiosta, sillä ohjelmien yhtenä merkittävänä tavoitteena on varmistaa,

että kyseisellä erittäin dynaamisella ja luovalla palvelualalla syntyviin uusiin työpaikkoihin on saatavilla riittävästi ammattitaitoista työvoimaa.

1.5. toteaa, että Media-ohjelmien avulla voidaan edistää kulttuurisen moninaisuuden ymmärrystä EU:n jäsenvaltioissa ja alueilla, minkä merkitys korostuu entisestään laajentuneessa unionissa. Lisäksi AK myöntää kielellisen monimuotoisuuden – etenkin vähemmistökielten – edistämiseen liittyvän merkittäviä mahdollisuuksia.

1.6. on samaa mieltä siitä, Media Plus -ohjelmalla on jatkossakin pyrittävä potentiaalin lisäämiseen sellaisissa maissa tai sellaisilla alueilla, joiden audiovisuaalialan tuotantomahdollisuudet ovat vähäiset ja/tai jotka ovat pinta-alaltaan ja kielialueeltaan pieniä. Komitea katsoo, että edellä mainittu tavoite on tärkeä myös ohjelmaa jatkettaessa.

1.7. suhtautuu myönteisesti Media Plus -ohjelman pyrki- myksiin tarjota nopea vastaus etenkin audiovisuaalisella ja viestintäalalla tapahtuvaan äärettömän nopeaan tekniseen kehitykseen.

1.8. on tyytyväinen siihen, että Media-ohjelmissa sitoudutaan elinikäisen oppimisen periaatteeseen ja EU:n laajuiseen ammatilliseen koulutukseen. Ohjelmien pidentäminen mahdollistaa jatkossakin audiovisuaalisella ja viestintäalalla työkentelevien kouluttamisen ja ammattitaidon lisäämisen.

1.9. uskoo, että tiedonlevittämistä Media Plus- ja Media-koulutus -ohjelmista on edelleen parannettava, ja kehottaa komissiota tarkastelemaan keinoja, joilla Media-desk-yhteyspisteiden toimintaa voidaan tehostaa ja niiden lukumäärää lisätä. Paikallisviranomaiset voivat ottaa aktiivisesti osaa kyseiseen toimintaan esim. kirjastojen ja monitoimitalojen kaltaisten kunnallisten toimipisteiden kautta.

1.10. suhtautuu myönteisesti Media Plus -ohjelman talousarvion suhteelliseen lisäykseen, mutta ihmettelee Media-koulutus-ohjelman talousarvion suhteellista osuutta vähäisempää lisäystä.

1.11. on tyytyväinen molemmista nykyisistä ohjelmista lähiaikoina tehtäviin arviointeihin ja odottaa kiinnostuneena niiden tuloksia. AK:ta kiinnostaa erityisesti se, onko ohjelmilla onnistuttu turvaamaan työpaikkoja huomattavassa määrin, lisäämään merkittävästi kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä sekä edistämään vähemmistökieliä.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. korostaa, että pidennetyssä Media Plus -ohjelmassa on entistä enemmän painottettava tiedonlevittämistä sekä uusien aloitteiden houkuttelemiseksi että meneillään olevien hankkeiden tunnetuksi tekemiseksi.

2.2. tähdentää, että Media-desk-yhteyspisteiden kehittämistä on jatkettava ja niiden lukumäärää on lisättävä koko unionin alueella. Erityistä huomiota tulee kiinnittää Media-desk-yhteyspisteiden sekä alue- ja paikallisviranomaisten väliseen yhteistyöhön sen varmistamiseksi, että paikalliset ja alueelliset teollisuuden edustajat ovat tietoisia Media-ohjelmien tarjoamista mahdollisuuksista.

2.3. painottaa, että alue- ja paikallisviranomaisten on lisättävä entisestään osallistumistaan kannustaakseen yhteistyötä audiovisuaalialan eri tahojen välillä. Alan koulutukseen, rahoitukseen, tuotantoon ja levitykseen osallistuvia alueellisia yhteenliittymiä tulisi edistää. Kirjastot, monitoimitalot ja muut

kunnalliset toimipisteet tarjoavat mahdollisuuksia tietoisuuden lisäämiseksi sekä uuden että vanhan audiovisuaalisen aineiston tarjoamiseksi suuren yleisön käyttöön. AK kehottaa uudelleen kiinnittämään Media Plus -ohjelmassa huomiota julkistilojen tietotekniikan rahoittamiseen ja ehdottaa, että vuonna 2007 alkavassa uudessa ohjelmassa huomioidaan kokeiluhankkeiden käyttäminen.

2.4. kehottaa jatkamaan Media Plus -ohjelman internet-sivuston kehittämistä. AK korostaa uudelleen niitä mahdollisuuksia, joita Media Plus -ohjelman internet-sivusto voi tarjota etenkin tiedon levittämiseen laajentuneessa EU:ssa. Internet-sivuston tulisi edistää eurooppalaisten elokuva- ja televisioalan oppilaitosten verkottumista sekä koulutusta ja muita mahdollisuuksia koskevaa tiedottamista.

2.5. kannattaa edelleen kehotusta standardisoida ammattitutkinnot Euroopan unionissa ja toivoo, että vuonna 2007 alkavat uudet Media-ohjelmat sisältävät toimenpiteitä tätä ajatellen.

2.6. korostaa, että Media-koulutus -ohjelman avulla EU:n laajuisia koulutusohjelmia tulisi kehittää ja edistää entisestään EU:n laajuisten koulutuslaitosten ja -aloitteiden kehittämisen rinnalla. AK myöntää, että kyseistä toimintaa voidaan jatkaa pidennetyssä ohjelmassa, mutta toivoo, että vuonna 2007 alkava uusi ohjelma tarjoaa paremmat keinot hankkia aikaisempaa useampia EU-kouluttajia.

2.7. kehottaa jatkossakin pitäytymään Media Plus- ja Media-koulutus -ohjelmissa yhtäläisten mahdollisuuksien perusperiaatteen sukupuolijakauman tasapainottamista edistävien aloitteiden kannustamiseksi.

2.8. suosittelee, että Media Plus- ja Media-koulutus -ohjelmia koskevan audiovisuaalisen materiaalin suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon vammaiset.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006”

(2004/C 23/07)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission valmisteluasiakirjan ”Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006” (KOM(2003) 343 lopullinen),

ottaa huomioon työvaliokuntansa 8. huhtikuuta 2003 tekemän päätöksen laatia aiheesta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan viidennen kohdan nojalla lausunto ja antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet”-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon pohjoista ulottuvuutta koskevan toimintasuunnitelman toteuttamisesta 26. marraskuuta 2002 annetun vuosikertomuksen 2002 (SEC(2002) 1296),

ottaa huomioon Luxemburgissa 21. lokakuuta 2002 pidetyn, pohjoista ulottuvuutta käsitelleen ministerikokouksen hyväksymät suuntaviivat, jotka yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvosto vahvisti 22. lokakuuta 2002,

ottaa huomioon alueiden komitean 12. kesäkuuta 1996 antaman lausunnon aiheesta ”Euroopan unionin pohjoinen ulottuvuus sekä EU:n ja Venäjän rajan ylittävän sekä Barentsin alueen yhteistyöpolitiikan kehittäminen” (CdR 10/96 fin ⁽¹⁾),

ottaa huomioon alueiden komitean 15. syyskuuta 1999 antaman lausunnon aiheesta ”Komission tiedonanto – Unionin politiikkojen pohjoinen ulottuvuus” (KOM(98) 589 lopullinen) (CdR 107/1999 fin ⁽²⁾),

ottaa huomioon alueiden komitean 9. lokakuuta 2003 antaman lausunnon (CdR 175/2003 fin) aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Laajempi Eurooppa ja naapurisuus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin”,

ottaa huomioon ”ulkosuhteet”-valiokunnan 5. syyskuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 102/2003 rev. 2), jonka esittelijät olivat Kööpenhaminan maakunnanvaltuutettu Lars Abel (DK/EPP) ja Skånen aluehallituksen jäsen Uno Aldegren (SE/PES),

ottaa huomioon Arktisen neuvoston ja Barentsin euro-arktisen neuvoston panoksen pohjoista ulottuvuutta koskevan toisen kuulemisprosessin sekä Pohjanmeri-komission yhteydessä saadut yleiset kokemukset yhteistyöstä pohjoisen ulottuvuuden alueella toteutetuissa alueellisissa toimissa,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean näkemykset pohjoisen ulottuvuuden tulevaisuudesta,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) On tärkeää huomata, että pohjoisen ulottuvuuden piiriin kuuluvan alueen näkymät muuttuvat merkittävästi, kun uudet jäsenvaltiot liittyvät EU:hun. Tämä merkitsee uusia poliittisia ja taloudellisia haasteita. Pohjoista ulottuvuutta koskevalla politiikalla onkin tärkeä rooli uudessa EU:ssa.
- 2) Kaikkien asianomaisten osapuolten, myös paikallisten ja alueellisten organisaatioiden sekä uusien jäsenvaltioiden valtakunnallista tasoa alemman hallintotason viranomaisten, on osallistuttava pohjoista ulottuvuutta koskevasta toimintasuunnitelmasta käytävään keskusteluun, jotta pohjoisen ulottuvuuden prosessia voidaan edistää parhaalla mahdollisella tavalla ja että siitä voidaan tehdä tehokas, konkreettinen ja toimiva. Pohjoisen ulottuvuuden tulee olla osa aluepolitiikkaa ja sitä tulee toteuttaa sekä alueellisella ja paikallisella että valtakunnallisella tasolla.
- 3) Pohjoista ulottuvuutta koskevaa työtä on aiheellista jatkaa, jotta voidaan kehittää laajentunutta EU:ta ja edistää Venäjän sekä muiden asianomaisten toimijoiden, kuten Norjan, Islannin ja Grönlannin, kanssa tehtävää yhteistyötä.

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

⁽¹⁾ EYVL C 337, 11.11.1996, s. 7.

⁽²⁾ EYVL C 374, 23.12.1999, s. 1.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

1.1. on tyytyväinen komission asiakirjaan, jonka aiheena on pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006.

1.2. toteaa tyytyväisenä, että komissio on valmis kutsumaan aloitteeseen mukaan useita osapuolia, myös alue- ja paikallisviranomaiset.

1.3. toteaa, että laajan osallistumisen, läheisyyden ja keskinäisen täydentävyyden periaatteet muodostavat komission ehdotuksen perustan yhdessä asianmukaisen työnjaon sekä strategisten tavoitteiden, painopisteiden ja konkreettisten toimien koordinoinnin ja seurannan kanssa.

1.4. on tyytyväinen myös siihen, että asiakirjassa viitataan kansainvälisesti hyväksytyihin kestäväen kehityksen, hyvän hallintotavan, avoimuuden ja osallistumisen, sukupuolten tasa-arvon, vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen ja alkupe- räiskansojen suojelun periaatteisiin. Lisäksi siinä kannustetaan kaikkia kumppaneita toteuttamaan synergistä talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa EU:n Lissabonin strategian mukaisesti.

1.5. katsoo, että pohjoista ulottuvuutta koskevassa toimintasuunnitelmassa tulisi painottaa rajat ylittävää ja alueiden välistä yhteistyötä EU:n laajentumista silmällä pitäen. Komission tuoreessa tiedonannossa "Laajempi Eurooppa ja naapuruus" todetaan, että pohjoinen ulottuvuus on tärkeä tekijä uudessa laajentuneessa EU:ssa ja Euroopassa yleensä. Näin ollen on tarpeellista edistää yhteistyötä myös alueellisella ja paikallisella tasolla.

1.6. tähdentää alhaalta ylöspäin suuntautuvan prosessin merkitystä pohjoisen ulottuvuuden yhteydessä, sillä EU:n säännösten täytäntöönpanosta huolehtivat suuressa määrin alue- ja paikallisviranomaiset. Lisäksi komitea korostaa, että on tärkeää koordinoita tehokkaasti Euroopan komission eri pääosastojen pohjoiseen ulottuvuuteen liittyviä toimia esimerkiksi perustamalla komissioon pohjoisen ulottuvuuden koordinoituyksikkö.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

Horizontaaliset ja vertikaaliset painopisteet ja päätöksentekoprosessit

2.1. kehottaa tekemään aloitteen pohjoista ulottuvuutta koskevien foorumien järjestämiseksi säännöllisesti, jotta pohjoisen ulottuvuuden alueeseen kuuluvat alue- ja paikallishallinnon edustajat voisivat kokoontua yhteen.

2.2. toivoo, että pohjoisen ulottuvuuden piiriin kuuluvien valtioiden valtakunnallista tasoa alempia viranomaistahoja kuultaisiin ohjelmien ja hankkeiden konkreettisen suunnittelun yhteydessä. Alue- ja paikallistason toimijoille tulisi antaa entistä enemmän päätöksentekovaltaa tasapainoisemman osallistumisen varmistamiseksi.

2.3. ehdottaa neuvoo-antavan elimen perustamista mielellään jo olemassa olevan organisaation tai välineen yhteyteen siten, että sekä horisontaalinen että vertikaalinen taso olisivat edustettuna. Niitä ovat EU, kansalliset hallitukset, Itämeren maiden neuvosto (CBSS), alue- ja paikallishallinto ja alue- ja paikallishallinnon järjestöt, Itämeren alueen yhteistyöjärjestön (BSSSC) ja Itämeren alueen kaupunkien liiton (UBC) kaltaiset Itämeren alueen organisaatiot, Pohjanmeri-komissio, Arktinen neuvosto sekä Barentsin neuvosto. Venäjän alue- ja paikallishallinnon edustajien tulisi olla mukana neuvoo-antavassa elimessä, jotta koko pohjoisen ulottuvuuden alue saataisiin katettua. Olisikin luontevaa, että alueiden komitealla olisi yhdessä Euroopan komission kanssa keskeinen asema tällaisessa aloitteessa.

2.4. ehdottaa pohjoisen ulottuvuuden ohjelmien alue- ja paikallistason täytäntöönpanotoimien arvioimista ja niiden huomioon ottamista. Euroopan komission ja valtioiden tulisi tarvittaessa vahvistaa ja tukea valtakunnallista tasoa alemmaa hallintotasoa.

2.5. kehottaa asettamaan henkilöstöresurssit, koulutuksen, terveyden, ympäristön, liikenteen, yritystoiminnan, aluekehityksen ja kulttuurin etusijalle, sillä alue- ja paikallisviranomaisilla on useimmissa maissa toimivaltaa näillä aloilla. Samalla tulee käyttää hyväksi tieto- ja viestintätekniikan tarjoamia mahdollisuuksia.

2.6. ehdottaa, että yksityisen sektorin ja alue- ja paikallishallinnon välistä liiketoimintayhteistyötä vahvistettaisiin esimerkiksi perustamalla neuvoo-antava elin liike-elämän hankkeille.

Pohjoisen ulottuvuuden rahoituspuitteet

2.7. esittää, että politiikan laatimisesta ja täytäntöönpanosta vastaavien tahojen tulisi käydä aktiivista keskustelua kaikilla tasoilla pohjoista ulottuvuutta koskevan toimintasuunnitelman rahoituspuitteiden laatimiseksi.

2.8. viittaa Barcelonan prosessiin, jotta voitaisiin pohtia, olisiko vastaava malli mahdollinen pohjoisen ulottuvuuden yhteydessä.

2.9. toivoo, että pohjoista ulottuvuutta koskeva koheesio- politiikka jää edelleenkin EU:n vastuulle samaan tapaan kuin Meda-ohjelma. Komitea painottaa, että kyseisen politiikan täytäntöönpanoa varten tarvitaan rahoituspuitteet.

2.10. esittää, että pohjoista ulottuvuutta varten luodaan oma budjettikohta; asianmukaisten rahoituspuitteiden luominen olisi hyödyllistä pohjoisen ulottuvuuden kaikkien painopistealojen kannalta; rahoituspuitteiden hallintomallin tulee olla yksinkertainen; varojen käytön on oltava mahdollisimman joustavaa.

2.11. ehdottaa, että kansalliset hallitukset ja neuvosto varoavat riittävästi rahoitusta henkilöresurssien ja institutionaalisen kapasiteetin vahvistamiseen suunnatuille alue- ja paikallistason toimille pohjoiselle ulottuvuudelle omistettun oman budjettikohdan puuttumisesta johtuvien rahoitusongelmien ratkaisemiseksi.

2.12. toivoo, että tutkitaan mahdollisuuksia saada kansainväliset rahoitusorganisaatiot entistä paremmin mukaan pohjoista ulottuvuutta koskevien hankkeiden kehittämiseen.

Rajat ylittävä ja alueiden välinen yhteistyö – Tacis ja Interreg

2.13. huomauttaa, että on ehdottoman tärkeää koordinoida entistä tehokkaammin nykyisiä Tacis- ja Interreg-ohjelmia. Nykyisistä ohjelmista on käynyt ilmi, että niiden välinen koordinointi ei ole riittävä. Ajatus yhdestä ainoasta läheisyyspolitiikan välineestä tulisi ottaa huomioon yhtenä mahdollisuutena ongelman ratkaisemiseksi tulevaisuudessa.

2.14. kehottaa laajentamaan nykyisiä Interreg-ohjelmia aluesuunnittelun lisäksi myös muille painopistealoille, joilla alue- ja paikallisviranomaisilla on toimivaltaa, sekä hyväksymään Itämeren merirajat perusteeksi mahdollisuudelle osallistua Interreg-ohjelmien kaikkiin osioihin. On kuitenkin tärkeää huomata, että tämä laajentaminen edellyttää varoja.

2.15. painottaa, että Interreg- ja Tacis-ohjelmien alueidenvälisiä ohjelmia ja hankkeita varten on tärkeää luoda pienemmän mittakaavan rahoitusvälineitä, jotka eivät ole byrokraattisia.

Pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuus ja pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveysalan kumppanuus

2.16. korostaa pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuutta. On tärkeää, että kumppanuuteen kutsutaan mukaan alue- ja paikallistason toimijat, sillä niillä on ympäristöalan toimivaltaa.

2.17. ehdottaa, että pohjoisen ulottuvuuden sosiaali- ja terveysalan kumppanuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tilapäinen kansainvälinen työryhmä tekee suunnitelmia ministeritason kumppanuudesta. On tärkeää, että mukaan kutsutaan alue- ja paikallistason toimijat, sillä niilläkin on sosiaali- ja terveysalan toimivaltaa.

Kaliningrad, Luoteis-Venäjän alueet ja arktinen alue

2.18. korostaa, että pohjoisen ulottuvuuden yhteydessä on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota Kaliningradin alueeseen, sillä se jää maantieteellisesti uuden, laajentuneen EU:n alueen sisälle. Kaliningradissa toteutettavia hankkeita ja Kaliningradin ja sen naapureiden rajatylittävää yhteistyötä varten voitaisiin esimerkiksi perustaa erityisohjelmia ja luoda erityisiä rahoitusratkaisuja.

2.19. toteaa, että on jo saatu kokemuksia alue- ja paikallisviranomaisien välisistä yhteistyöhankkeista ja että niitä vaikuttaisi olevan helpompi edistää kuin valtiollisia hankkeita.

2.20. pitää tärkeänä, että Kaliningradin lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään myös Luoteis-Venäjän alueisiin, sillä yhteistyö uuden, laajentuneen EU:n kanssa tuo haasteita myös kyseisille alueille.

2.21. kiinnittää huomiota arktiseen alueeseen, jossa ankara ilmasto, pitkät välimatkat, heikko talouskehitys sekä alttius ulkoisille ympäristövaikutuksille vaikeuttavat taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Sen vuoksi on tärkeää lujittaa arktisella alueella tehtävää yhteistyötä sekä tunnustaa vahvistetun yhteistyön merkitys kaikilla arktisen alueen toiminta-aloilla. Lisäksi on syytä huomauttaa, että arktisen ikkunan käsite on keskeisessä asemassa Illulissatissa Grönlannissa 28. elokuuta 2002 järjestetyn ”Pohjoinen ulottuvuus ja arktinen ikkuna” -konferenssin päätelmissä.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti helpommin lähestyttäviä, oikeudenmukaisempia ja paremmin hallinnoituja turvapaikkajärjestelmiä”

(2004/C 23/08)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon ”Kohti helpommin lähestyttäviä, oikeudenmukaisempia ja paremmin hallinnoituja turvapaikkajärjestelmiä” (KOM(2003) 315 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 31. heinäkuuta 2003 tekemän päätöksen kuulla sitä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 1. heinäkuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet”-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lokakuussa 1999 pidetyn Eurooppa-neuvoston Tampereen-kokouksen päätelmiin kirjatut maahanmuuttoa ja turvapaikkoja koskevat poliittiset toimintalinjat, joissa vaaditaan EU:n yhteistä politiikkaa, johon kuuluu kumppanuussuhde lähtömaihin, EU:n yhteistä turvapaikkajärjestelmää, kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukaista kohtelua ja maahanmuuttovirtojen hallintaa,

ottaa huomioon komission marraskuussa 2000 julkaiseman turvapaikkapolitiikkaa koskevan tiedonannon, jossa todetaan tarve tutkia, kuinka EU:ssa voidaan tarjota säädöspohjaista ja turvallista suojelua ja samalla torjua ihmiskauppa, sekä komission tiedonannon yhteisestä turvapaikkapolitiikasta ja suojelua koskevasta toimintasuunnitelmasta (KOM(2003) 152 lopullinen),

ottaa huomioon neuvoston direktiivin turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta, joka hyväksyttiin virallisesti 27. tammikuuta 2003,

ottaa huomioon EQUAL-yhteisöaloitteen, jolla pyritään torjumaan syrjäytyminen ja epätasa-arvo työmarkkinoilla sekä parantamaan turvapaikanhakijoiden sosiaalista ja ammatillista integroitumista,

ottaa huomioon neuvoston 13. kesäkuuta 2002 hyväksymän ARGO-ohjelman, jolla pyritään edistämään hallinnollista yhteistyötä ulkorajakysymysten sekä viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan aloilla,

ottaa huomioon neuvoston 20. heinäkuuta 2001 antaman direktiivin 2001/55/EY vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukkoaisen maahantulon tapahtuessa, esim. sodan seurauksena,

ottaa huomioon UNHCR:n toimeenpaneva komitean syksyllä 2002 antaman hyväksynnän suojelua koskevalle toimintasuunnitelmalle, jolla tähdätään eri ryhmistä muodostuvien muuttovirtojen hallitsemiseen, rasisusten ja vastuun tasapuolisempaan jakamiseen ja suojelujärjestelmien tehostamiseen tarpeita vastaaviksi,

ottaa huomioon YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun ehdotuksen Geneven yleissopimuksen täydentämistä (”Convention+”), jolla tähdätään eri ryhmistä muodostuvien muuttovirtojen hallinnan parantamiseen politiikanlohkoittain uudistetuilla välineillä,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikasta (CdR 93/2002 fin), annettu 16. toukokuuta 2002 ⁽¹⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon oikeudesta perheenyhdistämiseen (CdR 143/2002 fin), annettu 21 marraskuuta 2002 ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EYVL C 278, 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ EUVL C 73, 26.3.2003, s. 16.

ottaa huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan tekemät turvapaikkajärjestelmän hallinnon kehittämisestä koskevat ehdotukset, joista keskusteltiin Eurooppa-neuvostossa kevään 2003 kokouksessa,

ottaa huomioon lausuntoluonnoksensa (CdR 249/2003 rev.), jonka ”ulkosuhteet” -valiokunta on hyväksynyt 5. syyskuuta 2003 (esittelijä: Ruth Coleman, North Wiltshiren hallintopiirivaltuuston johtaja (UK/ELDR)),

katsoo, että

1. jäsenvaltiot ovat huolissaan turvapaikkajärjestelmien väärinkäytöstä ja eri ryhmistä muodostuvien muuttovirtojen kasvusta, jota tuetaan usein ihmiskaupalla, sekä kansainvälistä suojelua koskevien kielteisten päätösten suuresta määrästä,
2. vaikka EU:n yhteisen turvapaikkajärjestelmän luomisessa on edistytty huomattavasti, yhdenmukaistamista hidastaa tällä hetkellä se, että jäsenvaltioiden on vaikea irrottautua omista toimintamalleistaan,
3. on tutkittava uusia keinoja, jotka tukevat turvapaikkainstituution uskottavuutta ja Euroopan humanitaarista perinnettä.

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean näkemykset

Alueiden komitea

1.1. pitää myönteisenä suojelua koskevaa toimintaohjelmaa sekä EU:n jäsenvaltioiden ja komission positiivista lähestymistapaa ohjelman toteuttamiseksi EU:ssa.

1.2. suhtautuu myönteisesti komission tiedonannon (KOM(2003) 315 lopullinen) sivuilla 11 ja 14 esitettyihin kymmeneen peruslähdekohtaan.

1.3. kehottaa noudattamaan määräaikoja, jotka on asetettu yhteisen turvapaikkajärjestelmän yhdenmukaistamisen ensimmäisen vaiheen toteuttamiselle.

1.4. uskoo, että pyrkimystä jakaa rasitukset ja vastuu tasa-
puolisemmin ei pitäisi nähdä vain fyysisten tai taloudellisten rasitusten jakamisena, vaan se pitäisi tähdätä turvapaikkajärjestelmän hallinnon parantamiseen.

1.5. uskoo, että oikeudenmukaisemman, nopeamman ja tehokkaamman turvapaikkajärjestelmän saavuttamiseksi jäsenvaltioiden on oltava valmiita tutkimaan sekä hakemusten käsittelyn laatua että sen nopeutta.

1.6. pitäisi myönteisenä lisäkeskusteluja ja tiedon levittämistä komission turvapaikka- ja maahanmuuttohankkeita kolmansissa maissa koskevasta kertomuksesta, joka julkaistiin joulukuussa 2002, heti kun uudet tutkimukset uudelleensijoittamista koskevista järjestelyistä valmistuvat myöhemmin vuonna 2003.

1.7. haluaa varmistaa, että keskusteltaessa palauttamista koskevasta politiikasta ollaan selvillä siitä, millaista taloudellista ja muuta tukea kyseiset lähtömaat tarvitsevat.

1.8. toivoo, että unionin ulkopuolisille maille suunnattu taloudellinen ja tekninen tukiohjelma sujuvoittaa palauttamispolitiikkaa.

1.9. uskoo, että kansainvälistä suojelua nauttivien henkilöiden isäntämaahan kotouttamiseen liittyvät monimutkaiset seikat vaativat kiireesti huomiota, ja pitäisi myönteisenä keskustelua komission kanssa sen uusista kotouttamispolitiikkaa koskevista ehdotuksista varhaisessa vaiheessa. Tämän vuoksi AK odottaa kiinnostuneena maahanmuuttoa, kotouttamista ja työllisyyttä koskevasta tiedonannosta⁽¹⁾ laatimansa lausunnon valmistumista. Alueiden komitean ”talous- ja sosiaalipolitiikka” -valiokunta valmistelee parhaillaan kyseistä lausuntoa.

1.10. uskoo, että torjuakseen laittoman maahanmuuton tehokkaasti EU:n on tutkittava uudelleen hallitun laillisen maahanmuuton mahdollisuutta, ja pitäisi siksi myönteisenä lisäkeskusteluja komission kanssa sen valmistelemista yhteisön maahanmuuttopolitiikkaa koskevista ehdotuksista.

1.11. kehottaa komissiota etsimään mekanismeja turvapainhankijoiden suojelun varmistamiseksi EU:n ulkopuolella.

1.12. uskoo, että nykyinen turvapaikkajärjestelmä on monimutkainen, kallis ja tehoton.

⁽¹⁾ KOM(2003) 336 lopullinen.

1.13. on tyytyväinen siihen, että Eurooppa-valmistelukunta sisällytti perustuslakiehdotukseensa maininnan yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä. Vähimmäissäännöt jäävät siis pois käytöstä, ja niiden sijasta otetaan käyttöön yhdenmukainen turvapaikka-asema ja yhteiset menettelyt kaikkia kansainvälistä suojelua tarvitsevia henkilöitä varten. Näin voidaan toteuttaa kumppanuus- ja yhteistyötoimia unionin ulkopuolisten maiden kanssa. Valmistelukunta ehdottaa, että sopimus perustuslaista tulisi voimaan vuonna 2009. Euroopan unionin tulee tästä huolimatta luoda ripeästi yhteinen turvapaikkajärjestelmä Eurooppa-neuvoston Tampereen-, Sevillan- ja Thessalonikin-kokouksissaan vahvistamien tavoitteiden ja määräaikojen puitteissa. Unionin tulee siis huolehtia vielä puuttuvan peruslainsäädännön eli seuraavien asiakirjojen hyväksymisestä ennen vuoden 2003 loppua: ehdotus neuvoston direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemisestä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi sekä näiden henkilöiden asemaa koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä ehdotus neuvoston direktiiviksi pakolaisaseman myöntämistä tai peruuttamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. pitää myönteisenä ja kannattaa komission jäsenen Anna Diamantopouloun johtamaa kampanjaa suuren yleisön valistamiseksi EU:n noudattamista syrjinnän, rasismien ja ulkomaalaisvihan vastaisista toimintalinjoista.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

2.2. kehottaa EU:ta määrätietoiseen, yhtenäiseen ja näkyvään taisteluun ihmiskauppaa vastaan.

2.3. suosittaa yhteisen turvapaikkajärjestelmän yhdenmuikaistamista mieluummin kuin erilaisten maakohtaisten järjestelmien kokonaisuutta paremmin organisoidun ja hallitun järjestelmän aikaansaamiseksi.

2.4. suosittaa turvapaikanhakujärjestelmän perinpohjaista muuttamista tavoitteena yksinkertainen, avoin ja nopea menettely turvapaikkahakemusasiain ratkaisemiseksi, hyväksytyjen hakijoiden kotouttamiseksi ja hylättyjen hakijoiden palauttamiseksi.

2.5. katsoo, että hankkeet pakolaisten suojelun parantamiseksi heidän lähtöalueillaan tulisi toteuttaa Euroopan unionin avulla, jotta unionin ulkoista turvapaikkapolitiikkaa voitaisiin johdonmukaistaa. Lisäksi hankkeet tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä asianomaisten maiden kanssa, ja niiden yhteydessä tulee noudattaa YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun antamia suosituksia.

2.6. kannattaa komission vaatimusta, jonka mukaan turvapaikka- ja maahanmuuttoasioihin liittyviin yhteisöaloitteisiin tulisi varata nykyistä enemmän määrärahoja seuraavissa rahoitusnäkymissä (2007–2013). Komitean mielestä budjettikohtaa B7–667, joka koskee yhteistyötä unionin ulkopuolisten maiden kanssa siirtolaisuuden alalla, tulisi vahvistaa huomattavasti vuoteen 2006 mennessä.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle Thessalonikin Eurooppa-neuvostoa varten laitonta maahanmuuttoa koskevan yhteisen politiikan kehittämisestä, ihmisten salakuljetuksesta ja ihmiskaupasta, ulkorajoista ja laittomien maahanmuuttajien palauttamisesta”

(2004/C 23/09)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle Thessalonikin Eurooppa-neuvostoa varten laitonta maahanmuuttoa koskevan yhteisen politiikan kehittämisestä, ihmisten salakuljetuksesta ja ihmiskaupasta, ulkorajoista ja laittomien maahanmuuttajien palauttamisesta (KOM(2003) 323 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 31. heinäkuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 1. heinäkuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet”-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission vihreän kirjan jäsenvaltioissa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamista koskevasta yhteisön politiikasta (KOM(2002) 175 lopullinen),

ottaa huomioon 20. marraskuuta 2002 asiasta antamansa lausunnon,

ottaa huomioon Tampereella lokakuussa 1999, Laekenissa 15. joulukuuta 2001 sekä Sevillassa kesäkuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon Santiagon toimintasuunnitelman,

ottaa huomioon Brysselin julistuksen, joka annettiin syyskuussa 2002 eurooppalaisen konferenssin ”Ihmiskaupan ehkäiseminen ja torjunta – 2000-luvun globaali haaste” päätteeksi,

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle aiheesta ”Maahanmuutto, kotouttaminen ja työllisyys” (KOM(2003) 336 lopullinen),

ottaa huomioon 19.–20. kesäkuuta 2003 Thessalonikissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon ”ulkosuhteet”-valiokunnan 5. syyskuuta 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 250/2003 rev., jonka esittelijä oli Luc Van den Brande, Flaamilaisen parlamentin jäsen, senaatin jäsen (B/PPE),

katsoo,

- 1) että on kehitettävä yhteinen politiikka, joka koskee laitonta maahanmuuttoa, ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, ulkorajoja ja laittomien maahanmuuttajien palauttamista,
- 2) että yhteinen politiikka edellyttää yhtenäistä lähestymistapaa, yhdenmetyt välineet ja asianmukaisen seurannan,
- 3) että alue- ja paikallisviranomaisilla on tällä alalla EU:n puitteissa ja yhdessä jäsenvaltioiden kanssa merkittävä rooli,

hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

palauttamista koskevan yhteisen politiikan erityistä merkitystä.

Alueiden komitea

1.1. arvostaa, että Euroopan komissio korostaa tiedonnolla laitonta maahanmuuttoa, ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, ulkorajoja ja laittomien maahanmuuttajien

1.2. katsoo, että ihmisten muuttoliikkeiden eri muodot on aiheellisesti nostettu EU:n tärkeimpien politiikanalojen joukkoon. Asia onkin ollut lukuisten komission aloitteiden sekä Tampereen, Laekenin, Sevillan ja Thessalonikin Eurooppa-neuvoston päätelmien kohteena.

1.3. toivoo, että tämä yhteisön politiikka perustuu yhtenäiseen lähestymistapaan ja yhdenmukaisiin välineisiin ja että sitä seurataan asianmukaisella ja tehokkaalla tavalla.

1.4. katsoo, että tämä edellyttää nykyisen oikeusperustan ja käytettävissä olevien operatiivisten välineiden vahvistamista sekä tarpeen tulleen uusien välineiden luomista.

1.5. pahoittelee, ettei edelleenkään ole kehitetty laillista siirtolaisuutta ja turvapaikkapolitiikkaa koskevaa yhteistä lähestymistapaa ja toimenpidekokonaisuutta, vaikka näillä voitaisiin vähentää ja tukahduttaa laitonta maahanmuuttoa.

1.6. katsoo, että yhteisön palauttamispolitiikassa on aina kunnioitettava ihmisoikeuksia ja suojeltava ihmisarvoa.

1.7. korostaa operatiivisen yhteistyön ja tiedonvaihdon tarvetta kaikilla aloilla.

1.8. painottaa viisumipolitiikan merkitystä, koska se ehkäisee merkittävästi laitonta maahanmuuttoa. Viisumipolitiikka tarvitsee tuekseen tehokkaan tietojärjestelmän, joka on mukautettu ja yhdistetty Schengen-tietojärjestelmään.

1.9. korostaa tehokkaan rajavalvontajärjestelmän tarvetta. Jäsenvaltioilla on tässä huomattava rooli, vaikka onkin noudatettava yhtenäistä lähestymistapaa.

1.10. vaatii voimavarojen sijoittamista usein rikollisverkostojen käsissä olevan ihmisten salakuljetuksen ja ihmiskaupan kitkemiseen.

1.11. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota ihmisarvoa alentavaan naiskauppaan, jota vastaan on taisteltava kaikin keinoin.

1.12. katsoo, että laitonta maahanmuuttoa koskevan yhteisön politiikan menestys riippuu EU:n suhteista kolmansiin maihin. Takaisinottosopimuksilla on tässä suuri merkitys todellisen kumppanuuden luomisessa.

1.13. korostaa, että yhteisön politiikan toimivuus ja uskottavuus edellyttää riittäviä määrärahoja sekä välittömästi ensimmäisessä vaiheessa että lopullisessa budjetoinnissa vuoden 2006 jälkeen.

1.14. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset joutuvat useimmiten ensimmäisinä kohtaamaan kyseisen kaltaisia tilanteita ja niihin liittyviä ongelmia ja ovat näin ollen pakotettuja toimiin.

1.15. pitääkin tarpeellisena ja itsestään selvänä, että EU ja jäsenvaltiot antavat paikallis- ja alueviranomaisille täysivaltaisen roolin yhteisön politiikassa.

1.16. kiinnittää erityistä huomiota sekä niiden alueiden ja kuntien tilanteeseen, jotka laajentumisen seurauksena eivät enää sijaitse EU:n ulkorajalla, että uusien ulkoraja-alueiden ja kuntien asemaan.

2. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

2.1. vaatii, että laitonta maahanmuuttoa, ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, ulkorajoja ja laittomien maahanmuuttajien palauttamista koskevan yhteisen politiikan toteuttamista joudutetaan yleisesti ja kaikin tavoin.

2.2. korostaa, että tämä edellyttää yhtenäistä lähestymistapaa ja yhdenmukaisia välineitä sekä asianmukaista ja tehokasta seuranta.

2.3. muistuttaa, että yhteisön palauttamispolitiikassa on kunnioitettava ihmisoikeuksia ja suojeltava ihmisarvoa. On myös jatkettava erillisen yhteisön välineen kehittämistä, jolla voitaisiin tukea neuvoston hyväksymän toimintaohjelman painopisteitä ja varmistaa, että maahanmuutto tapahtuu selkeän lainsäädäntökehityksen puitteissa. Komitea pitää myös aiheellisena laatia neuvoston direktiivi palauttamismenettelyjä koskevista vähimmäisvaatimuksista ja palauttamispäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta.

2.4. odottaa, että samalla kehitetään laillista siirtolaisuutta ja turvapaikkapolitiikkaa koskeva yhteinen lähestymistapa.

2.5. kannattaa kehitetyn ja modernisoidun viisumijärjestelmän käyttöönottoa sekä yhteisen viisumintunnistusjärjestelmän (VIS, Visa Information System) laatimista, joka yhdistettäisiin vuonna 2006 käyttöön otettavaan SIS II -tietojärjestelmään (Schengen-tietojärjestelmään). Tämä edellyttää tiettyjä teknisiä, lainsäädännöllisiä ja rahoituksellisia toimenpiteitä.

2.6. kannattaa tehokasta rajavalvontajärjestelmää ja yhdenmukaisia ulkorajojen valvontapolitiikkaa. SCIFA+-muodostelmana kokoontuvalla yhteisellä ulkorajayksiköllä on sen toteuttamiseen ainoastaan rajalliset mahdollisuudet ja siksi toimien päivittäinen hallinnointi olisi annettava operatiiviseen toimintaan paremmin soveltuvalla elimellä. Tehokas hallinnointi edellyttää myös Euroopan rajavartiolaitoksen perustamista, väheksymättä kuitenkaan kansallisten yksiköiden keskeistä roolia.

2.7. toivoo, että ulkorajoja koskevaa yhteistä käsikirjaa ryhdytään uudistamaan. Olisi tarkasteltava tarvitaanko uusia institutionaalisia mekanismeja ulkorajojen hallinnointia koskevan operatiivisen yhteistyön vahvistamiseksi ja onko merirajojen valvontarakenteita lisättävä.

2.8. kehottaa komissiota päättäväiseen taisteluun enimmäkseen rikollisverkostojen valvomaa ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa vastaan. Tätä varten on lisättävä kaikkia verkostojen uhrien ja lainvalvontaviranomaisten yhteistyömuotoja sekä edistettävä kansainvälistä yhteistyötä ja konkreettisia toimenpiteitä, standardeja, hyviä käytäntöjä ja mekanismeja ihmiskaupan ehkäisemiseksi. Komitea kehottaa neuvostoa hyväksymään ehdotuksen lyhytaikaisen oleskeluluvan myöntämisestä ihmisten salakuljetuksen tai ihmiskaupan uhreille.

2.9. kehottaa komissiota ja neuvostoa kiinnittämään erityistä huomiota ihmisarvoa alentavaan naiskauppaan ja taistelemaan kaikkiin keinoin sitä vastaan.

2.10. vaatii operatiivisen yhteistyön ja tiedonvaihdon lisäämistä kaikilla aloilla ja pitää tähän liittyen hyödyllisenä nykykaiseen turvalliseen verkkoteknologiaan perustuvan tieto- ja koordinoitiverkoston luomista (Information and Co-ordination Network, ICONet) sekä maahanmuuton yhteyshenkilöiden verkoston (immigration liaison officers, ILO) perustamista.

2.11. kannattaa sitä, että maahanmuuttokysymyksiä viedään kokonaisuutena eteenpäin jo voimassa olevien tai myöhemmin tehtävien assosiaatio-, yhteistyö- yms. sopimusten yhteydessä ja että kyseisten kolmansien maiden kanssa tehdään takaisinottosopimuksia, jotka johtavat vastavuoroiseen ja kattavaan kumppanuussuhteeseen. Näin voidaan edistää laitottoman maahanmuuton vastaista taistelua ja helpottaa palauttamista tavalla, jonka sekä EU:n jäsenvaltiot että vastaanottavat maat voivat hyväksyä. Komitea pitää myös suositeltavana oikeusperustan luomista kolmansien maiden kanssa siirtolai-

suuden alalla toteutettavan monivuotisen yhteistyöohjelman perustamiselle.

2.12. pitää erityisen tärkeänä, että näiden EU:n tärkeimpien painopisteiden joukkoon kuuluvien yleisten tavoitteiden uskottavuus taataan osoittamalla riittävät määrärahat niiden toteuttamiseen, mikä ei valitettavasti vielä ole tapahtunut. Komitea kannattaakin komission ehdottamia ratkaisuja välittömien tarpeiden kattamiseksi: ARGO-ohjelman tarkistusta, vuosina 2004–2006 käytettävissä olevan liikkumavaran käyttöönottoa sekä oikeus- ja sisäasioiden alan yhteistyön sisällyttämistä vuoden 2006 jälkeisiin uusiin rahoitusnäkyymiin.

2.13. toivoo realistista ja oikeudenmukaista kustannustenjakojärjestelmää, johon liitetään joukko ehtoja ja kriteereitä, joilla varmistetaan sekä toissijaisuus- ja täydentävyysperiaatteiden noudattaminen että yksinomaan sellaisten menojen rahoitus, jotka liittyvät välittömästi yhteisöulottuvuuteen.

2.14. pitää itsestään selvänä, että EU ja jäsenvaltiot myöntävät paikallis- ja alueviranomaisille täysivaltaisen kumppanin aseman yhteisön politiikassa, sillä nämä joutuvat useimmiten ensimmäisinä kohtaamaan kyseisen kaltaisia tilanteita ja niihin liittyviä ongelmia ja ovat näin ollen pakotettuja toimimaan. Paikallis- ja alueviranomaisten asiantuntemusta ja hyviä käytäntöjä voidaan ja pitääkin siis hyödyntää.

2.15. ehdottaa, että Schengen-järjestelyn piiriin pääsevät sekä ne alueet ja kunnat, jotka laajentumisen seurauksena eivät enää sijaitse EU:n ulkorajalla, että uudet ulkoraja-alueet ja -kunnat. Tätä varten olisi laadittava selvitys eri alojen tarpeista (esimerkiksi infrastruktuuri ja säännöllisen kauttakulun menetyt) ja annettava niille tarvittava tuki ja rahoitus.

2.16. kehottaa asianmukaisen yhteisön politiikan luomiseksi pyrkimään kaikkien sekä viranomais- että yhteiskuntatason toimijoiden laajaan osallistumiseen.

2.17. kannattaa Euroopan pakolaisrahaston perustamista.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE

Alueiden komitean lausunto aiheista:

- ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Laajempi Eurooppa ja naapuruus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin”, ja
- ”Komission tiedonanto – Kohti uutta naapuruuspolitiikan välinettä”

(2004/C 23/10)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta ”Laajempi Eurooppa ja naapuruus: uusi kehys suhteille EU:n itäisiin ja eteläisiin naapureihin” (KOM(2003) 104 lopullinen),

ottaa huomioon Euroopan komission 13. kesäkuuta 2003 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää kyseisestä aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 8. huhtikuuta 2003 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”ulkosuhteet”-valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Kohti uutta naapuruuspolitiikan välinettä” (KOM(2003) 393 lopullinen),

ottaa huomioon Barcelonassa 28. marraskuuta 1995 pidetyn Eurooppa–Välimeri -konferenssin julistuksen sekä Euroopan unionin assosiaatiosopimukset Tunisian, Israelin, Marokon, palestiinalaishallinnon, Jordanian, Egyptin, Libanonin, Algerian, Syyrian ja Libyan kanssa,

ottaa huomioon joulukuussa 1998 Wienissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston pohjoista ulottuvuutta koskeneet päätelmät ja Euroopan unionin ja Venäjän välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen sekä Euroopan unionin ja Ukrainan, Moldovan ja Valko-Venäjän välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen,

ottaa huomioon syyskuun 15. päivänä 1999 antamansa lausunnon komission tiedonannosta ”Unionin politiikkojen pohjoinen ulottuvuus” (CdR 107/1999 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon helmikuun 16. päivänä 2000 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Hajautettu yhteistyö sekä alue- ja paikallisyhteisöjen rooli Eurooppa–Välimeri-kumppanuudessa” (CdR 40/2000 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon kesäkuun 14. päivänä 2000 hyväksytyyn Euroopan unionin ulkoisen ja rajat ylittävän politiikan pohjoista ulottuvuutta koskevan toimintaohjelman (2002–2003),

ottaa huomioon syyskuun 20. päivänä 2000 antamansa lausunnon aiheesta ”Alue- ja paikallisviranomaisien asema Euroopan unionin yhteisessä Välimeri-strategiassa ” (CdR 123/2000 fin) ⁽³⁾,

ottaa huomioon Valenciassa 22.–23. huhtikuuta 2002 pidetyn Eurooppa–Välimeri -konferenssin päätelmät,

ottaa huomioon Luxemburgissa 21. lokakuuta 2002 pidetyn, pohjoista ulottuvuutta käsitelleen ministerikonferenssin päätelmät,

⁽¹⁾ EYVL C 374, 23.12.1999, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 156, 6.6.2000, s. 47.

⁽³⁾ EYVL C 22, 24.1.2001, s. 7.

ottaa huomioon komission 29. marraskuuta 2002 antaman tilanneselvityksen aiheesta ”Komission tiedonanto laajentumisen vaikutuksesta ehdokasmaita reunustaville alueille – Yhteisön rajaseututoiminta” (KOM(2002) 660 lopullinen),

ottaa huomioon joulukuun 12. ja 13. päivänä 2002 Kööpenhaminassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon helmikuun 13. päivänä 2003 antamansa lausunnon komission tiedonannosta ”Euroopan unionin laajentumisen selittäminen” (CDR 325/2002 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 9. huhtikuuta 2003 antaman päätöslauselman Kööpenhaminassa käytyjen, laajentumista koskeneiden neuvotteluiden päätelmistä,

ottaa huomioon yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston päätelmät 15. huhtikuuta 2002, 30. syyskuuta 2002 ja 18. marraskuuta 2002 sekä 24. helmikuuta 2003, 18. maaliskuuta 2003 ja 14. huhtikuuta 2003,

ottaa huomioon huhtikuun 17. päivänä 2003 pidetyn huippukokouksen päätelmät,

ottaa huomioon Kreetalla 26.–27. toukokuuta 2003 pidetyn Eurooppa–Välimeri -seurantakonferenssin päätelmät,

ottaa huomioon komission 10. kesäkuuta 2003 hyväksymän valmisteluasiakirjan aiheesta ”Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006” (KOM(2003) 343 lopullinen),

ottaa huomioon lokakuun 9. päivänä 2003 antamansa lausunnon aiheesta ”Pohjoista ulottuvuutta koskeva toinen toimintasuunnitelma 2004–2006” (CdR 102/2003 fin),

ottaa huomioon ”ulkosuhteet”-valiokunnan syyskuun 5. päivänä 2003 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 175/2003 rev. 2, jonka esittelijä oli Andalusian aluevaltuuston puheenjohtaja Chaves González (ES/PSE),

katsoo, että

1. Euroopan unionin viidennen laajentumisen avaamat näköalat Euroopan unionin ja sen tulevien uusien naapurimaiden välisille suhteille,
2. eteläisen ja itäisen Välimeren maat ovat jo vuosikymmeniä olleet ensisijainen alue EU:lle niiden poliittisesti ja taloudellisesti strategisen merkityksen sekä kulttuurisen läheisyyden vuoksi,
3. laajentumisen jälkeen EU:n suhteilla Venäjään, Valko-Venäjään, Moldovaan ja Ukrainaan on suuri merkitys Euroopan turvallisuudelle ja vakaudelle,
4. Euroopan unionin Laekenin julistuksessa esittämän sitoumuksen turvata rauha ja vakaus tukemalla vapautta, solidaarisuutta ja monimuotoisuutta,
5. mahdollisuuden vahvistaa Euroopan unionin ulkosuhteita edistämällä Kööpenhaminassa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä mainittuja poliittisia ja taloudellisia uudistuksia,
6. poliittista, taloudellista, kulttuurista ja sosiaalista yhteistyötä EU:n ja edellä mainittujen alueiden välillä on lujitettava, jotta uusien jakolinjojen syntyminen Euroopassa voidaan estää, mikä luo puitteet kyseisten maiden ja Euroopan kansalaisten vaurastumiselle,

⁽¹⁾ EUVL C 128, 29.5.2003, s. 56.

7. alueellisen ja alueidenvälisen yhteistyön edistäminen on yksi perustekijöistä naapurisuuspolitiikan toteuttamiseksi kyseisillä alueilla,
  8. alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltansa puitteissa harjoittamat ja etenkin yhteisön ulkopuolisten maiden viranomaisten kanssa tehtävään rajaseutujen yhteistyöhön liittyvät yhteistyöpolitiikat,
- hyväksyi 9. lokakuuta 2003 pitämässään 51. täysistunnossa seuraavan lausunnon.

Alueiden komitea

1. Euroopan laajentuminen: haasteen hyväksyminen

1.1. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission aloitteeseen, joka on sekä mahdollisuus että välttämättömyys ja jossa määritellään uusi poliittinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus suhteille unionin eteläisiin ja itäisiin naapurimaihin erityisesti tilanteessa, jossa EU:n laajentumisen viimeisin vaihe on luomassa uusia ja suuria odotuksia kyseisissä maissa.

1.2. katsoo, että saatettuaan menestyksekkäästi päätökseen laajentumisprosessin EU:n velvollisuutena on myötävaikuttaa naapurimaiden taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen, ei ainoastaan Euroopan mittakaavassa, vaan määrittelemällä uudelleen roolin, joka sillä tulisi olla kansainvälisessä järjestelmässä, ja ottamalla huomioon meneillään olevat maailmanlaajuistumisprosessit.

1.3. jakaa komission näkökannan tarpeesta luoda uusia aloitteita, jotka edistävät alueellista ja alueita pienempiä yksiköjä koskevaa yhteistyötä tietyillä unionin lähialueilla ja joiden avulla voidaan vahvistaa kyseisten alueiden ja Euroopan unionin välistä keskinäisriippuvuutta.

1.4. katsoo lisäksi, että Euroopan unionilla on merkittävä vastuu poliittisen vakauden ja demokratian, turvallisuuden, kestävän kehityksen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämässä unionin naapurimaissa. Tällä tavoin se voi luoda ystävällismielisen alueen, joka pohjautuu aitoon, kaikilla tasoilla ja aloilla tehtävään yhteistyöhön.

1.5. katsoo, että yksi naapurisuuspolitiikan keskeisistä osaluista on edistää kulttuurien välistä vuoropuhelua; sitä on vahvistettava toimenpiteillä, jotka osoittavat Euroopassa vallitsevan monimuotoisuuden ja jotka korostavat ihmisoikeuksien kunnioittamista ja taistelua syrjintää, rasismia ja ulkomaalaisvihamielisyyttä vastaan.

1.6. katsoo, että tämän uuden naapurisuuspolitiikan on ankkuroiduttava Euroopan unionin ja sen naapurimaiden kansalaisyhteiskuntien entistä tiiviimpään osallistumiseen ja sitoutumiseen, jotta siinä saavutettaisiin tuloksia.

1.7. toteaa, että saman rajan eri puolilla vallitsevat suuret taloudelliset erot häiritsevät alueen yhteiskuntarauhaa ja lisäävät laitonta maahanmuuttoa, salakauppaa, järjestäytyntä rikollisuutta ja muita vastaavankaltaisia ongelmia.

1.8. katsoo, että "ystäväpiirin" luomisella Euroopan unionin ympärille on suotuisia heijastusvaikutuksia sekä EU:n jäsenvaltioiden että naapurivaltioiden poliittiseen vakauteen ja talouskehitykseen. Liiallinen keskittyminen sisämarkkinoiden laajentamiseen tai turvallisuutta koskeviin näkökohtiin ei kuitenkaan yksinään varmista maiden välistä täysipainoista yhteistyötä ja kumppanuutta. Euroopan unionin on panostettava myös kulttuuriyhteistyön, kestävän kehityksen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen.

2. Uusi tulevaisuudenkuva ja uusi tarjous

2.1. katsoo, että naapurimaille on tarjottava mielenkiintoisia ja kannustavia näköaloja; ei riitä, että jatketaan assosiaatio- ja yhteistyösopimuksiin sisältyvää nykyistä toimintaa. Vakauden, turvallisuuden ja vaurauden on oltava Euroopan unionille ja sen naapurimaille konkreettisia ja saavutettavissa olevia tavoitteita.

2.2. kannattaa näin ollen sellaisen yhteisen alueen luomista, joka käsittää EU:n ja sen kumppanimaat ja jonka avulla voidaan perustaa sisämarkkinat ja edistää vapaakauppaa, avointa investointijärjestelmää, lainsäädännön lähentämistä sekä euron käyttöä varanto- ja viitevaluuttana liiketoimissa naapurimaiden kanssa. Itse asiassa kyse on siis siitä, että sovelletaan sääntöä kaiken jakamisesta toimielimiä lukuun ottamatta, muttei kuitenkaan niin, että Euroopan mantereen naapureilta evättäisiin mahdollisuus liittyä unionin jäseneksi, mikäli ne täyttävät Kööpenhaminan kriteerit.

2.3. kehottaa kohtaamaan yhteistyössä tämän päivän pahimmat haasteet, joita ovat rikollisuus, terrorismi, laiton maahanmuutto ja ympäristöongelmat.

2.4. kannattaa uuden poliittisen vuoropuhelun edistämistä yhteisten arvojen ja periaatteiden pohjalta esimerkiksi ympäristö-, liikenne-, tutkimus-, koulutus- ja kulttuuripolitiikassa. Tällainen vuoropuhelu on aloitettava yhteiskunnassa ennakkoluulojen torjumiseksi ja keskinäisen ymmärryksen lisäämiseksi.

2.5. pitää tärkeinä sellaisia politiikkoja, jotka liittyvät edellä mainittuihin uusiin näkyymiin ja joilla on erityinen vaikutus alueisiin, minkä johdosta alueiden komitea

2.5.1. kehottaa laatimaan yksityiskohtaisen analyysin niistä ongelmista, jotka vaikeuttavat raja-alueiden kauppavaihtoa, ja kannustaa yhdenmukaistamaan lainsäädäntöä ja lisäämään turvallisuutta keinoina kaupankäynnin edistämiseksi.

2.5.2. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota niihin taloudellisiin, sosiaalisiin ja humanitaarisiin seurauksiin, joita laillinen siirtolaisuus ja laittoman maahantulon valvonta yhdessä aiheuttavat EU:n kunnissa ja alueilla. Tässä yhteydessä olisi asianmukaista perehtyä siirtolaisuudesta syntyviin ongelmiin ja sen avaamiin mahdollisuuksiin.

2.5.3. kehottaa laatimaan erityisen liikennepolitiikan kyseisiä alueita varten; niiden syrjäisyys merkitsee erityisiä ongelmia kulkuyhteyksissä, kuten maa- ja merirajojen yhteensovittamisessa.

2.5.4. kannattaa sellaisten energiamallien täytäntöönpanoa, joiden avulla voidaan samanaikaisesti turvata EU:n energiahuolto ja lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä sekä muuntaa ympäristölle ja väestölle erityisen vaaralliset energiantuotantotavat.

2.5.5. painottaa, että uusien naapurimaiden on sitouduttava hyväksymään ympäristön suojelua edistävät sekä biologista monimuotoisuutta tukevat ja säilyttävät menettelytavat.

2.5.6. pyytää rahoitustukea eurooppalaisilta toimielimiltä sekä erityisesti Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankilta (EBRD) ja Euroopan investointipankilta (EIP) paikallisten tuotantojärjestelmien tukemiseen ja edistämiseen, sillä kyseiset järjestelmät tukeutuvat pieniin ja keskiuuriin yrityksiin, jotka takaavat kyseisissä maissa tehtävien poliittisten ja taloudellisten uudistusten onnistumisen.

2.6. kehottaa osoittamaan kyseisiä politiikkoja varten riittävän rahoituksen niiden asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi, jotta ehdotettujen toimenpiteiden uskottavuus ei kärsi.

3. Naapuruus: eri maat, yhteiset intressit – Eriytetty, asteittainen ja vertailukohtia hyödyntävä lähestymistapa

3.1. katsoo, että EU:n naapuruuspolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi on luotava uusia yhteisiä mekanismeja ja rakenteita, jotka menevät nykyisiä sopimuksia pidemmälle ja joissa sovelletaan uudenlaista toimintatapaa meneillään oleviin prosesseihin.

3.2. kannattaa komission ehdotusta soveltaa eriytettyä ja asteittaista lähestymistapaa yhteistyöhön liittyvässä etenemisessä. Lähestymistapa perustuu vastavuoroisiin velvoitteisiin sekä kunkin kumppanimaan kykyyn täyttää sitoumuksensa, ja siinä vahvistetaan tietyt välitavoitteet, joiden avulla on mahdollista arvioida saavutettuja tuloksia ennen siirtymistä seuraaviin vaiheisiin.

3.3. pitää asianmukaisena laatia maakohtaiset toimintasuunnitelmat, joista Euroopan komissio, jäsenvaltiot sekä kukin naapurimaa sopivat keskenään. Jotta Euroopan alueiden ja paikallisviranomaisten aktiivinen rooli naapuripolitiikassa voidaan ottaa huomioon, alueiden komitea pyytää kuitenkin tulla kuulluksi kutakin edellä mainittua toimintasuunnitelmaa koskevan neuvotteluprosessin aikana.

3.4. katsoo, että naapurimaita koskevan yhteisen strategian hyväksyminen on merkittävä vaihe Euroopan unionin suhteissa sen välittömään lähialueeseen. Komitea toteaa kuitenkin, että lähtökohdat naapurimaiden suhteille EU:hun eivät vastaa toisiaan, minkä johdosta on välttämätöntä laatia kaksi erilaista toimintalinjaa: toinen Välimeren aluetta varten ja toinen Venäjää ja uusia itsenäisiä valtioita varten.

Venäjä ja uudet itsenäiset valtiot

3.5. kehottaa käynnistämään uuden aloitteen, joka perustuu aikaisempiin kokemuksiin (Euroopan talousalue, Itämeren valtioiden neuvosto, pohjoinen ulottuvuus jne.) ja joka mahdollistaa EU:n, Venäjän ja uusien itsenäisten valtioiden välisen yhteistyön arvostuksen kasvun muihin – kuten Välimeren alueen – prosesseihin nähden.

3.6. kehottaa lisäämään yhteistyötä Venäjän ja EU:n välillä käyttämällä katalysaattorina pohjoista ulottuvuutta, jolle on luotava asianmukaiset rahoituspuitteet. Tässä yhteydessä komitea kehottaa perustamaan pohjoisen ulottuvuuden foorumin, josta sovittiin Luxemburgissa 9. huhtikuuta 2001 kokouksessa yleisten asioiden neuvostossa, ja kutsumaan mukaan alue- ja paikallisviranomaisten edustajat.

3.7. tukee EU:n ja Valko-Venäjän välisen vuoropuhelun aloittamista uudelleen, jotta demokraattisia, taloudellisia ja ihmisoikeuksiin liittyviä muutosprosesseja voidaan vauhdittaa kyseisessä maassa ja jotta voidaan mahdollistaa unionin alue- ja paikallisviranomaisten kyseisiä aihealueita koskevien kokemusten vaihto.

3.8. kehottaa ratkaisemaan Transdniestrian ongelman nopeasti ja kestäväällä tavalla, sillä se on keskeisin este politiikan ja talouden suotuisalle kehitykselle Moldovassa sekä alueellisten jännitteiden aiheuttaja.

Välimeren alue

3.9. tähdentää, että suhteiden kehittämiseksi Välimeren eteläisiin ja itäisiin rantavaltioihin on jo olemassa merkittävä väline eli Barcelonan Eurooppa–Välimeri-konferenssi, joka käsittää kolme osaa: politiikan, talouden ja kulttuurin. Vaikka Eurooppa–Välimeri-kumppanuus ei olekaan täyttänyt vuonna 1995 syntyneitä odotuksia, se muodostaa innovatiiviset puitteet Euroopan unionin ja Välimeren alueen kumppanimaiden välisille suhteille. Tavoitteena on vapaakauppa-alueen perustaminen vuoteen 2010 mennessä.

3.10. katsoo, että Barcelonan prosessia on syvennettävä niin, että Välimeren maat kutsutaan mukaan kaikkiin Euroopan unionin politiikkoihin vähitellen ja vastavuoroisen sitoutumisen asteen mukaan.

3.11. katsoo, että kyseinen tiivistetty yhteistyö saa aikaan poliittisen vuoropuhelun kehittymisen, mikä on entistä välttämättömämpää Irakin sodan jälkeen sekä tilanteessa, jossa Israelin ja Palestiinan väliseen konfliktiin ei ole löytynyt ratkaisua.

3.12. kannattaa Euroopan investointipankin Euro–Välimeri-alueen investointeja ja kumppanuutta koskevan rahoitusvälineen (FEMIP) perustamista ja katsoo, että kyseisen välineen tulee olla perustana varsinaiselle Euro–Välimeri-pankille.

3.13. katsoo, että Euroopan unionin uuden naapuruuspolitiikan Välimeren alueella tulee pohjautua strategiseen näemykseen, joka kattaa kokonaisvaltaisesti kaikki kysymykset. Tämän johdosta komitea painottaa sitä, että on luotava aito kulttuurienväläinen vuoropuhelu, jolla kannustetaan toisen osapuolen tuntemista ja keskinäistä ymmärrystä ja joka edistää kulttuurista monimuotoisuutta Välimeren alueella.

3.14. painottaa, että naapuruuspolitiikkaan liittyvän kohtelun on oltava eriytettyä siten, että siinä huomioidaan kunkin kumppanimaan suhteet ja sitoutuminen Euroopan unioniin ja myönnetään lisätukea niille maille, jotka täyttävät sovitut sitoumukset. Niinpä komitea kannattaa Marokon kuningaskunnan esitystä saada erityisasema Euroopan unionin politiikassa.

4. Alue- ja paikallisviranomaisten entistä aktiivisempi osallistuminen ja aikaisempaa suurempi merkitys

4.1. kehottaa yleisellä tasolla alue- ja paikallisviranomaisia osallistumaan aktiivisesti edellä mainittuun uuteen politiikkaan sekä erityisesti

Yleiset näkökohdat

4.2. kehottaa edistämään yhteistyötä EU:n ja sen eteläisten ja itäisten naapurimaiden alue- ja paikallisviranomaisten välillä. Kyseiseen edistämistoimintaan on sisällytettävä ”alhaalta ylöspäin” -näkökulma takeena siitä, että se on osa uutta naapuruuspolitiikkaa.

4.3. kehottaa kuulemaan unionin alue- ja paikallisviranomaisia ennen naapuruuspolitiikkaan liittyvien uusien – erityisesti kutakin maata koskevien tavoitteiden määrittelyä, vertailukohtia ja vastaavien toimintasuunnitelmien toteuttamiskatauluja koskevien – aloitteiden ehdottamista, kuten komissio esittää valkoisessa kirjassaan eurooppalaisesta hallintotavasta.

4.4. kehottaa lisäksi raja-alueita osallistumaan kyseisten toimintasuunnitelmien kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

4.5. kehottaa edistämään Euroopan unionin, sen eri jäsenmaiden ja eurooppalaisten naapurimaiden alue- ja paikallisviranomaisten rahoittamien yhteistyöaloitteiden koordinoitua ja keskinäistä täydentävyyttä sijoitettujen voimavarojen käyttämiseksi johdonmukaisemmin ja niiden välisen synergian lisäämiseksi.

4.6. kehottaa kohdistamaan erityistä huomiota raja-alueisiin ja osoittamaan niille riittävästi varoja ja tarkoituksenmukaisia välineitä sekä seuraamaan marraskuussa 2002 julkaisussa yhteisön rajaseututoimintaa käsittelevässä komission tiedonannossa esitettyjä näkökantoja.

4.7. ehdottaa aktiivisen keskustelun käynnistämistä EU:n poliittisista rajoista kutsumalla keskusteluun mukaan hallinnon eri tasot sekä erityisesti alue- ja paikallistasot osoituksena Euroopan alueen monimuotoisuuden ja erityisyyden tunnustamisesta.

4.8. toteaa uudelleen, että alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli rajanylittävään ja alueidenväliseen yhteistyöhön liittyvissä eri prosesseissa ja että ne ovat erikois asemassa olevia toimijoita Euroopan unionin hajautetussa yhteistyössä.

4.9. kehottaa perustamaan välineen erityisesti raja-alueiden alue- ja paikallisviranomaisten tukemiseksi, jotta ne voivat selvittää asianmukaisesti maahanmuuttajien kotouttamiseen ja yhteiskunnalliseen valvuttamiseen liittyvistä tehtävistään. Tässä yhteydessä komitea kehottaa liittämään paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden osaksi EU:n siirtolaispolitiikkoja.

Venäjä ja uudet itsenäiset valtiot

4.10. kehottaa perustamaan alue- ja paikallisviranomaisille tarkoitettun foorumin, jossa on mahdollista arvioida Valko-Venäjän, Moldovan, Venäjän ja Ukrainan nykyistä poliittisen ja hallinnon hajauttamisen tasoa ja jolla pyritään mahdollistamaan Euroopan unionin ja kyseisten maiden alueellisten toimijoiden välinen strateginen lähentyminen.

4.11. kehottaa kutsumaan alueet mukaan liikenteen perusrakenteita koskevien suunnitelmien laatimiseen raja-alueiden integraation edistämiseksi ja alueellisen eristyneisyyden vähentämiseksi.

4.12. kehottaa edistämään korvausohjelmaa eli ydinenergian muuttamista ympäristöstävällisemmiksi energiantuotantotavoiksi sekä tukemaan uudenlaisten uusiutuvien energialähteiden käyttöä.

4.13. kehottaa lisäämään tullihallintoon ja -valvontaan liittyvää rajanylittävää yhteistyötä ihmiskaupan estämiseksi ja tavarakaupan yhdenmukaistamiseksi.

Välimeren alue

4.14. toistaa kehoituksensa konkretisoida alue- ja paikallishallinnon osallistuminen entistä tiiviimpään kumppanuuteen Barcelonan julistuksen sekä Stuttgartin konferenssin ja Kölnissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien täytäntöön panemiseksi. Alue- ja paikallishallinto ovat ensisijaisia toimijoita tuettaessa rauhaan, vakauteen ja edistykseen pohjautuvan alueen luomista Välimeren seudulle.

4.15. toteaa uudelleen, että osallistuminen tulisi toteuttaa luomalla sen institutionaalisiksi puitteiksi Euroopan ja Välimeren alueella toimiva alueellinen ja paikallinen hallintoelin. Siinä olisivat edustettuina Välimeren molempien rantojen kunnat ja alueet, ja sen tehtävänä olisi edistää osallistumista ja kehittää sellaisia ohjelmia, joiden piiriin kuuluisivat kaikkialla Välimeren alueella toteutettavat toimet.

4.16. pahoittelee sitä, ettei tähän mennessä ole järjestetty yhtäkään Barcelonan julistuksen tarkoittamaa kokousta, jossa paikallis- ja aluehallinnon edustajat arvioisivat ongelmiaan ja vaihtaisivat kokemuksiaan. Komitea kehottaakin käynnistämään kokoukset kuluvana vuonna.

4.17. kehottaa toistamiseen kehittämään Euroopan ja Välimeren alueen hajautettua yhteistyötä siten, että se muodostaa yhden prosessin kulmakivistä. Komitea ehdottaakin, että alueet ja kunnat hallinnoisivat komission puolesta hajautetun yhteistyön puitteissa Välimeren alueen kumppanuusvaltioille tarkoitettuja yhteisön varoja.

4.18. esittää, että Euro-Välimeri-säätiö olisi "säätiöiden säätiö", joka sulki piiriinsä kaikki Euroopan unionin ja Välimeren etelä- ja itärannikon nykyiset kansalliset, alueelliset ja paikalliset aloitteet. Säätiön tulee edistää kristillisen, islamilaisen ja juutalaisen kulttuurin välistä vuoropuhelua sekä toimia sen ilmaisijana ja yhteyspisteenä Välimeren molempien rantojen kuntien ja alueiden osallistumiselle edistämällä kansalaisyhteiskuntien lähentymistä. Tässä yhteydessä komitea korostaa, että on tärkeää käynnistää Välimeren alueen asukkaille erityinen tiedotus- ja valistusohjelma, jossa alue- ja paikallisyhteisöillä olisi keskeinen rooli.

5. Uusi naapuruuspolitiikan väline

5.1. tukee komission tiedonannossa "Kohti uutta naapuruuspolitiikan välinettä" esitettyjä suuntaviivoja ja strategiaa.

5.2. toteaa, että komissio suunnittelee keinoja taatakseen sellaisten eri ohjelmien välisen välttämättömän koordinoinnin, joilla edistetään EU:n ja sen naapurimaiden välistä rajanylittävää ja alueidenvälistä yhteistyötä. Tällaisen koordinoinnin puute – kuten alueiden komitea ja muutkin yhteisön toimielimet ovat voineet todeta – on estänyt tähän päivään asti yhteistyön, joka on olennaista naapurimaiden sopusointuisen kehityksen edistämiseksi.

5.3. katsoo, että tällaisella uudella välineellä on vahvistettava nykyisessä rajanylittävässä ja alueidenvälisessä yhteistyössä käytettäviä menetelmiä niin, että alue- ja paikallisviranomaisille tarjoutuu mahdollisuus osallistua yhteistyöhön entistä aktiivisemmin.

5.4. on yhtä mieltä komission kanssa siitä, että tässä uudessa naapuruuspolitiikan välineessä on pidettävä lähtökohdana asianmukaista, ainoalaatuista yhteistyöstrategiaa ja näin edistettävä Euroopan unionin ja sen naapurimaiden hallintoelinten toimenpiteiden yhteisohjelmointia.

5.5. korostaa sen seikan tärkeyttä, että alue- ja paikallisviranomaiset voivat osallistua uuden naapuruuspolitiikan välineen suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja kehittämiseen. Komitea esittääkin komissiolle, että se järjestäisi tapaamisia ja seminaareja, joissa esitellään ja arvioidaan molemmin puolin rajoja käynnissä olevaa hedelmällistä yhteistoimintaa, jota alue- ja paikallisviranomaiset toteuttavat omin voimavaroin.

5.6. tukee uuden naapuruusvälineen kaksivaiheista täytäntöönpanoa. Ensimmäisen vaiheen (2004-2006) osalta komitea korostaa sen seikan tärkeyttä, että naapurisuusohjelmien on oltava toiminnassa vuoden 2004 alusta lähtien. Edelleen komitea katsoo, että komission olisi otettava huomioon ohjelmat, joita Euroopan unionin alueet ja kunnat kehittävät naapurimaidensa hallintoelinten kanssa, ja tuettava uusia uria aukovia yhteistyöohjelmia. Näistä voidaan mainita esimerkiksi Andalusian ja Marokon välinen rajanylittävä kehitysohjelma, jota rahoittavat Andalusian aluevaltuusto ja Marokon hallitus.

5.7. korostaa, että Interreg III A -ohjelmaan liittyvän rajanylittävän yhteistyön lisäksi uuteen välineeseen tulisi sisällyttää

Interreg III B -ohjelman mukaista alueidenvälistä yhteistyötä. Tässä yhteydessä ja niitä eri alueita varten, jotka jakavat yhteisen rajan naapurimaitensa kanssa, komitea kehottaa käynnistämään ohjelmia, joissa käsitellään integroitua kehitystä ja joissa keskitytään erityisesti aluesuunnitteluun, ympäristökysymyksiin, pk-yrityksiä tukevaan politiikkaan, työllisyyteen, talous- ja sosiaalipolitiikkaan, kulttuuriin ja siirtolaispolitiikkaan. Viimeksi mainitun yhteydessä on kiinnitettävä erityishuomiota turvallisuus-, vastaanotto- ja integraatiokysymyksiin.

5.8. esittää toisen vaiheen osalta, että alueiden komitea voisi osallistua vuodesta 2006 lähtien uuden naapuruusvälineen muotoiluun ja määrittelyyn sekä olla osallisena välinettä koskevissa neuvottelu- ja hyväksymisprosesseissa.

Bryssel 9. lokakuuta 2003.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Albert BORE
